лицем до молоді! У пошані до піонерів —

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5237

РІК LXXVIII. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 9, 1971 No. 45. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 8 березня 1971

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ЗСА МЕЛВІН ЛЕРД видав розпорядження, на підставі якого рекрутовані до всіх родів військ будуть проходити окрему програму про міжрасові взаємини. Впродовж одного року Оборонний Інститут в справах расових відносин має вишколити до півтори тисячі інструкторів - викладачів на цю тему. Кожний рекрутований до американських збройних сил буде слухати такі виклади на початку, а потім щороку їх будуть у скороченій формі повторювати.

ВИДАТНИЙ ІСТОРИК АЛЕН НІВІНС ПОМЕР у Каліфорнії на 80-му році життя. Впродовж 30 років він викладав історію в Колюмбійському Університеті. Відомим став після двох нагород „Пуліцера" за його праці, в 1933 і в 1937 роках. Вирізнявся добрим стилем і беззастережною правдивістю в своїх науково - історичних дослідах.

51-РІЧНИЙ ПРЕМ'ЄР КАНАДИ П'ЄР ЕЛЛЮТ ТРУДО ОДРУЖИВСЯ з 21-річною Марґаретою Сінклер. Вона — студентка соціології, яку не раз бачили в кулуарах парляменту в Оттаві, як маленьку дівчинку, батько якої був членом ліберального уряду в 1950-х роках. Прем'єр Трудо познайомився з своєю нареченою три роки тому в Таїті. Шлюб вони взяли в католицькій церкві у Північному Ванкувері, Британська Колюмбія. З усіх сторін світу молода пара одержала багато провітів.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВІЛЛЬЯМ РОДЖЕРС ЗВЕРНУВСЯ з закликом до Сенату, щоб він схвалив так зв. Женевський Протокол з 1925 року, і таким чином приєднався до заборони користуватися хемічною і бактеріологічною зброєю. Однак, державний секретар зазначив, що ЗСА мали б і надалі право користуватися слабим „сльозоточивим" і подібними газами.

НА ВІЙСЬКОВОМУ СУДІ В ФОРТІ БЕННІНҐУ, де головним обвинуваченим є ляйтенант В. Келлі, виступили нові свідки. Один із них, офіцер розвідки в Південному В'єтнамі, капітан Юджін Котук, ствердив, що він не знав і не бачив наказу про те, щоб убивати всіх цивільних у селищі Мілай.

ДОКТОР КЛОД ФЛАЙ ВИЗДОРОВЛЮЄ В ЛІКАРНІ в Монтевідео, в Уруґваї, після того, як ліві ворохобники „Тупамарос" викрали його й протримали сім місяців в ув'язненні. Тому, що д-р Флай дістав удар серця, викрадачі звільнили його, а в лікарню, куди потрапив, передали 600 сторінок записів д-ра Флая, американського сільсько - господарського експерта. Члени організації „Тупамарос" випустили його через хворобу, не дочекавшись викупу. В неволі за 7 місяців д-р Флай вивчив еспанську мову.

КОЛИШНЬОГО КЕРІВНИКА АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ДО ОН ЧАРЛЗА ЙОСТА запрошено на становище професора до Школи Міжнародних Справ про Колюмбійському Університеті в Ню Йорку. Крім того, він служитиме дорадником в Американській Асоціяції ОН. Чарзові Йостові тепер 63 роки.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ НАТО СТАНЕ голляндський міністер закордонних справ Жозеф Люнс. Теперішній генеральний секретар, італієць Манліо Брозіо, матиме в липні ц. р. 74 роки й хоче відійти в стан спочинку. Дотеперішніми генеральними секретарями Північно - атлантійського пакту, який охоплює 15 західніх держав і є могутнім антисовєтським бльоком: були: британський дипломат лорд Ізмей, бельгійський прем'єр і міністер закордонних справ Поль Генрі Спаак, голляндський дипломат Дірк У Стіккер. В НАТО існує традиція, що генеральним секретарем є европеєць, а головним командувачем є американець. Першим був Д. Д. Айзенгавер, тепер є Ендрю Ґудпейстер. Рада НАТО збереться 3-4 червня в Лісбоні, Портуґалія.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД РІШИВ інвестувати дальших 144 мільйони дол. у будову мотору в найбільшій британській автомобільній компанії Ролс - Ройс, яка недавно проголосила банкрутство, коли кошти продукції в Британії і ЗСА зросли так високо, що ані Ролс Ройс не міг дотримати цін контракту з американською летунською корпорацією „Локгіда" ані Локгід не міг зберегти плян будови так званого тризіркового летунського автобусу, до якого замовив був мотори в Ролс Ройса. Британський уряд переговорює в цій справі з американським урядом. До Лондону прибув президент „Локгіда" Деніел Отон. Банкрутство Ролс Ройса вдарило по біржі і престижі Британії.

У СХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ ВПРОДОВЖ 5 ГОДИН НАРАДЖУВАЛИСЬ делеґації від Західнього Берліну і східньо - німецького уряду в справі вможливлення західнім берлінцям масово відвідати своїй кревних і приятелів в найближчий Великдень у Східньому Берліні. Коли східньо - німецькі комуністи закрили свої кордони в 1961 році, то дозволили на видачу таких перепусток на свята тільки в 1966 році. Від того часу кордон був знову щільно замкнений. На вівторок 9 березня призначено нову конференцію чотирьох амбасадорів. Москва буцім-то наполягає на східньо - німецький комуністичний уряд, щоб той поступився в справі облегшення комунікації та інших т. п. точках, які поліпшили б відносини між двома частинами поділеної Німеччини, бо західньо - німецький канцлер Віллі Брандт загрозив, що коли цього не буде, то він не пред'явить німецько - совєтського договору безпеки на ратифікацію парляментові.

ДО ПАРИЖУ ПРИБУЛО 170 осіб з 41 американських стейтів, щоб із розмов з американськими та комуністичними делеґатами на Паризькій конференції про В'єтнам виробити собі власний погляд на В'єтнамську війну, її хід та можливості замирення. Вони вже конферували з лідером північно - в'єтнамської делеґації Хуаном Туї і мають визначену зустріч з амбасадором Дейвідом Брусом.

Відбиванкарі „Ч. Січі" здобули чемпіонат стейту Ню Джерзі

Перша відбиванкова дружина чоловіків „Чорноморської Січі" з Нюарку здобула чемпіонат стейту Ню Джерзі і реґіональний віцечемпіонат Східніх Стейтів Американської Атлетичної Юнії у відбиванковому турнірі, який відбувся минулої суботи, 6-го березня в Довер, Н. Дж. У фінальній грі стейтового чемпіонату „Чорноморська Січ" перемогла дружину „Метрос" з вислідом 2:1 сетів, а в Фіналі Східніх Стейтів потерпіли „січовики" поразку 0:2 від УМСА.

В ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

*** 9 березня 1814 — ✝ 10 березня 1861**

Олександер Архипенко: Погруддя Тараса Шевченка для пам'ятника на Союзівці

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ІСАЇ, ГЛАВА 35

(Подражаніє)

Радуйся, ниво неполитая!
Радуйся, земле, неповитая
Квітчастим злаком! Роз-[пустись,
Рожевим крином процвіти!
І процвітеш, позеленієш,
Мов Іорданові святії
Луги зелені, береги!
І честь Кармилова і слава
Ливанова, а не лукава,
Тебе укриє дорогим
Золототканним, хитрошит-[тим,
Добром та волею підбитим,
Святим омофором своїм.
І люди темнії, незрячі
Дива Господнії побачать.

І спочинуть невольничі
Утомлені руки,
І коліна одпочинуть,
Кайданами куті!
Радуйтеся, вбогодухі,
Не лякайтесь дива, —
Се Бог судить, визволяє
Довготерпеливих
Вас, убогих. І воздає
Злодіям за злая!

Тоді, як, Господи, святая
На землю правда приле-[тить
Хоч на годиночку спочить,
Незрячі прозрять, а криві,
Мов сарна з гаю, помай-[нують.
Німим отверзуться уста;
Прорветься слово, як вода,
І дебрь-пустиня неполита,
Зцілющою водою вмита,
Прокинеться; і потечуть
Веселі ріки, а озера
Кругом гаями поростуть,
Веселим птаством оживуть.

Оживуть степи, озера,
І не верстовії,
А вольнії, широкії
Скрізь шляхи святії
Простеляться; і не най-[дуть
Шляхів тих владики,
А раби тими шляхами,
Без ґвалту і крику,
Позіходяться докупи,
Раді та веселі.
І пустиню опанують
Веселії села.

Астронавти із залоги „Аполло-14" в Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу 6 березня ц.р. прибули з відвідинами до Ню Йорку астронавти із залоги „Аполло-14" капітан фльоти Ален Б. Шепард, підполковник летунства Стюарт А. Руза та капітан фльоти Едґар Б. Мічелл. На летовищі Ля Ґардія привітав астронавтів посадник міста Джан Ліндзі із дружиною і звідти астронавти переїхали до Готелю Ст. Реджіс-Шератон. Під час свого перебування в Ню Йорку астронавти взяли участь в ряді влаштованих на їх пошану прийнять і були гістьми в домі посадника Ліндзі. В неділю підполк. Стюарт А. Руза був із своєю жінкою на богослуженні в катедрі св. Патрика. На понеділок 8 березня була заплянована парада для астронавтів у Ню Йорку здовж 5-ої Евню до 14-ої вулиці і потім 14-ою вулицею до Бродвею і далі Бродвеєм аж до міської ратуші, де посадник Ліндзі вручить астронавтам Золоту Медалю міста Ню Йорку. В неділю увечері астронавти виступали разом із посадником Ліндзі на програмі однієї з телевізійних стацій, відповідаючи на запити журналістів. У вівторок ранком астронавти повернуться літаком до Гюстону.

Не відома доля 4-ох схоплених в Туреччині американських вояків

Анкара. — Вже три дні тому минувся ультимативний речинець, що його поставили турецькі ліві екстремісти, які схопили були на шляху 4-ох американських військових техніків, як вони — без зброї — їхали автом до американського радарного пункту. Турецькі злочинці зажадали 400.000 дол. викупу, загрозивши, що в противному випадку розстріляють американців. Турецький уряд відмовився переговорювати із напасниками й також американська сторона обмежилась до натаврування того злочинного вчинку та закликів, щоб звільнити вояків. Всі турецькі політичні й культурні кола різко натаврували схоплення американських вояків й погрожування вбивством їх, якщо не буде високого викупу. Турецька поліція знає прізвища всіх напасників та їх життєписи, бо вона арештувала одного з них. За рештою і за американськими вояками ведуться розшуки з участю поліції і війська. У тих розшуках вживається навіть гелікоптерів. Поліція перевела ревізію на кемпусі студентів університету в Анкарі: деякі студенти стріляли й обкидували поліцію доморобними бомбами. Згинули один студент й один поліціянт. У будинку знайдено великі запаси зброї й вибухових матеріялів. Кількадесять студентів арештовано.

УНСОЮЗ ПЕРЕСТУПИВ 36 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ МАЙНА; ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ВІДБУВ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Джерзі Сіті. — З кінцем січня 1971-го року майно Українського Народного Союзу переступило 36 мільйонів долярів і виносило точно $ 36,038,687.80 — звітував головний касир дир. Петро Пуцило на чергових і перших у цьому році нарадах Головного Екзекутивного Комітету, що відбулися тут у приміщеннях Головної Канцелярії минулої п'ятниці, 5-го березня. В нарадах взяли участь: головний предсідник Йосип Лисогір, який ці наради відкрив і ними проводив, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступниця головного предсідника п-і Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох і головний касир дир. Петро Пуцило та ред. А. Драґан. Заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик через сніговію в Канаді та часове перервання летунської комунікації з Ню Йорком не міг прибути на ці наради і в них участи не взяв.

Ще один мільйон!

Наради, після їх формального відкриття о год. 10-ій перед полуднем, започаткував своїм звітом головний касир дир. Петро Пуцило, ствердивши на початку, що майно УНСоюзу „заокруглилось" ще одним, уже 36-им мільйоном долярів. З кінцем січня 1971-го року цих 36 мільйонів долярів союзового майна були інвестовані: бонди і стаки — $25,727,-249.77; гіпотечні позички — $ 8,223,789.01; позички членам — $ 546.063.15; реальності — $ 609,404.02; друкарські й електричні машини — $ 32,402.70; готівка в банках на біжучі виплати — $ 610,356.69 і в позичці для Української Національної Корпорації для відновлення міста — $ 89,422.46. Ця остання позиція — позичка для Української Національної Корпорації — це вже є перша виплата УНСоюзу на будову його 15-поверхового хмаросягу, під яку саме тепер уже підкладається підвалини. Додаткові вияснення до цього дав опісля в своєму звіті головний предсідник Й. Лисогір. Дир. П. Пуцило в дальшому поінформував про нові інвестиції. які затверджено, про деякі залеглості в сплатах кількох гіпотек та, зокрема, про залеглості в місячних розрахунках секретарів кількох Відділів. Цій справі віддано багато уваги опісля також у дискусії та рішено поробити найбільш рішучі заходи для впорядкування цих справ.

Організаційний звіт д-ра Я. Падоха

Відповідальний за організаційний відділ праці УНСоюзу гол. секретар д-р Ярослав Падох насамперед дав короткий огляд організаційної активности в минулому конвенційному році, що охоплював два нерівні періоди — передконвенційний і післяконвенційний. Метою першого періоду було зорганізування 2.500 нових членів, яку перевиконано, зорганізувавши до конвенції 2,811 нових членів. Другий період був уже менше успішний, бо в ньому зорганізовано 2,441 членів, але в сумі за цілий 1971-ий рік зорганізовано 5,252 нові члени, які забезпечилися на загальну суму 9,743.100 дол. Звітодавець згадав, що в організаційному відношенні 1971-ий рік був четвертим найкращим роком в історії УНСоюзу. На жаль, в тому році також і втрати членів були великі з уваги на дозріння 20-літніх грамот, що ними масово забезпечувалися нові наші поселенці після другої світової війни. Втрати в 1970-му році виносили 5,151, отже і чистий прибуток членів обмежився до скромної сотні. Звітодавець в дальшому назвав найбільш успішних організаторів та найкращі Відділи і Округи. В новому 1971-му році за два перші місяці придбано 543 нові члени, з того в січні 307 і в лютому 236. Гостра зима відбилася некорисно на організаційній праці. Березень в організаційному відношенні заповідається вже багато краще.

Звіт Володимира Сохана

Заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан подав підсумки членства УНСоюзу за станом з 31-го грудня 1970 року: 89,209 членів забезпечених на суму $100,-502,706, в тому 73,928 активних членів забезпечених на суму $89,439,454. Він підкреслив, що за минулий 1970 рік число всіх членів УНСоюзу зросло лише на 102 члени, але сума забезпечення всього членства УНСоюзу зросла за той самий час на $4,168,823. В активному членстві УНСоюз втратив 1,655 членів у 1970 році, але сума забезпечення активних членів помимо цього зросла за цей же рік на $2,898,662.

Нові члени, придбані в 1970 році, забезпечилися 5,252 грамотами на суму $9,734,900. Але в цьому ж році мав УНСоюз великі втрати в членстві: 2,226 членів одержали виплати повних сум за їхні дозрілі вивінувальні грамоти, 2,125 членів закінчили платність вкладок за свої виплачені грамоти кляс P-20 і P-65, 897 членів вибрали передчасні грошові звороти за свої грамоти, 643 члени були суспендованими, а 872 члени померли впродовж 1970 року. З кінцем 1970 року всі члени в числі 89.209 мали в УНСоюзі забезпечення (разом із додатковими забезпеченевими договорами) на загальну суму $133,-097,456. Це виказало зріст за 1970 рік в загальній сумі забезпечення членства УНСоюзу на $5,519,823.

За два перші місяці 1971 року прибули до УНСоюзу 543 нові члени, але в тому самому часі були значно вищі числа втрат у членстві УНСоюзу, у висліді чого занотовано за два місяці втрату в загальному числі членів на 212, та в активному членстві на 500 членів. Роки 1970 і 1971 назвав звітодавець переломовими, тому, що вже в 1971 році числа втрат членства внаслідок виплат 20-річних грамот почнуть зменшуватися. Вже в 1971 році буде їх менше, як у попередньому, бо лише 3,600, а в чергових роках будуть вони ще менші: 2,700 в 1972 році, 2,100 в 1973 році, 1,750 в 1974 році. З другої сторони українське громадянство розуміє чимраз більше вагу життьового забезпечення та набуває його на вищі суми в УНСоюзі.

Звітуючи про дальші переговори з різними фірмами у справі механізації праці, звітодавець звернув увагу, що все таки важнішою від механізації залишається справа персоналу, поповнення якого новими силами може найкраще запевнити дальшу професійну, фахову і солідну забезпеченеву службу УНСоюзу своїм членам. В. Сохан подав до відома, що започатковано вживання нової печатки УНСоюзу на членських грамотах, та поінформував про підготовку до виплати дивіденди членам у червні 1971 року та і про пляни введення нової кляси забезпечення та підвищення максимальної суми акцидентового забезпечення для членів.

Звіт проф. Івана Телюка

Заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, звітуючи про свою діяльність від попередніх нарад, поділив її на загально громадську і союзову. В загально-громадській активності він репрезентував УНСоюз при різних нагодах, активно підготовляв та брав участь у святкуваннях роковин Української державности, активно співпрацює з Т-вом за патріярхальний устрій УК-Церкви та з іншими громадськими установами. В союзовій праці взяв участь у нарадах Виховно - дослідного Комітету, старається полагодити справу Відділу і його дому в КосКоб, пороблено заходи для реорганізації Відділу в Колнестері, нав'язав контакт з братськими організаціями інших етнічних груп для спільної акції проти стейтового законопроєкту, на підставі якого братські установи мали б платити по тисячу долярів за дозвіл на їх активність у Конектикат. Має в плянї в близькому часі відвідати Округу УНС в Бостоні, щоб посилити організаційну та іншу союзову активність у Новій Англії. Пропонує вислати до Коннектикат обласного організатора.

Звіт пані Марії Душник

Заступниця головного предсідника пані Марія Душник на початку свого звіту ствердила, що в 1970-му році вона зорганізувала 18 нових членів. З приємністю ствердила, що в організаційній кампанії в 1970-му році взяли видатну участь жінки, між якими перше місце зайняла пані Квітка Стецюк, секретарка 26-го Відділу, зорганізувавши 50 нових членів, пані Люба Васко зорганізувала 37 членів, а пані Анна Гнатюк 34 нові члени. Вони будуть відзначені окремими почесними плякатами. Звітодавець брала активну участь у всіх зборах Окружного Комітету УНС в Ню Йорку, в якому вона виконує функцію англомовного пресового референта.

(Закінчення на стор. 7-ій.)

Єгипет відмовився породовжити перемир'я — Ніксон доброї думки

Каїро. — Єгипетський президент Анвар Садат заявив у півгодинній радіо-телевізійній промові до народу, що він не бачить можливости продовжити воєнне перемир'я з Ізраїлем, як це поручав наприкінці минулого тижня у своєму звідомленні до Ради Безпеки Об'єднаних Націй генеральний секретар ОН У Тант. Проте він не заповів теж відновлення війни, а тільки заявив, що Єгипет буде зорко стежити за всіма змінами в близькосхідній ситуації. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан натаврував відкинення Єгиптом дальшого формального перемиря, і заповів, що Ізраїль першим не буде стріляти. Зрештою, обидва названі речники Єгипту й Ізраїлю закидували один одному войовничість і непоступливість та скидали один на одного вину за брак миру на Близькому Сході. Однак президент Ніксон висловив „поміркований оптимізм" та переконання, що на Близькому Сході буде продовжуватися спокій. З ініціятиви Білого Дому президент Ніксон дав телефонічне коротке інтерв'ю агенції „Юнайтед Пресс Інтернешенал", в якому він заявив, що ЗСА і СССР впливатимуть заспокійливо на обидві сторони на Близькому Сході, та зразу же звернув їм увагу, що ні одна сторона не скористає на відновленні воєнних дій. Анвар Садат виявив, що він несподівано, на ініціятиву з Москви, полетів був туди в минулому тижні на два дні і там перевів „всебічні" наради з членами совєтської керівної „тройки": Леонідом Брежнєвим, Алексеєм Косигіним та Миколою Подгорним. Можна припускати, що він відмовився формально продовжити воєнне перемир'я з наказу від названих кремлівських можновладців. Анвар Садат підкреслив, що вони запевнили його про повну „політичну і військову" дальшу підтримку для Єгипту.

У Варшаві і в Празі відбуваються розмови з представниками Католицької Церкви

Варшава. — Після відбутої в середу минулого тижня тригодинної розмови між прем'єром польського комуністичного уряду Пйотром Ярошевічом і примасом Католицької Церкви в Польщі кардиналом Стефаном Вишинським стверджено в церковному комунікаті про цю розмову, що „в світлі звідомлення Кардинала є вигляди на можливість поступової нормалізації взаємин між державою і Церквою". Зустріч кардинала Вишинського з прем'єром польського комуністичного режиму була першою в останніх восьми роках. Темою розмови між Вишинським і Ярошевічом мала бути справа дозволів на будову нових церков, як також питання правної власности над церковним майном на землях відібраних від Німеччини у висліді другої світової війни. Кардинал Вишинський мав домагатися під час розмови з Ярошевічом також свободи віровизнання і проповідування, незалежної церковної преси, повернення Церкві заснованих нею добродійних установ та дозволу на відкриття релігійних та культурних церковних товариств. У зв'язку із зустріччю кардинала Вишинського з прем'єром Ярошевічом у Ватиканських колах вважають, що заплановані вже давніше відвідини Польщі Папою Павлом VI-им відбудуться — з огляду на більш сприятливі сьогодні умови — вже в травні або в серпні цього року. Папа Павло VI мав би почати свою поїздку — першу в якійсь із комуністичних країн — від відвідин Ченстоховського манастиря. — Водночас із цим повідомляють із Відня, що в Празі ведуться секретні розмови між представниками комуністичного режиму та високопоставленим дипломатом Ватикану в справі становища Католицької Церкви в ЧССР. Згідно з цим повідомленням відбуваються ці розмови у Празі і в Братиславі з головами Католицьких Церков Чехії і Словаччини і водночас із цим з представниками комуністичного режиму. Веде їх в імені Ватикану монс. Джіовані Челі з ватиканської Ради для публічних справ Церкви. В політичних колах пов'язують факт цих розмов з місією архиєпископа Агостіна Касаролі до Москви.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кобзарева Правда в Україні

157-річчя з дня народження Тараса Шевченка і 110-річчя з дня його смерти відзначатимуть в Україні, як і кожного року зливою статтей в газетах та журналах, промовами й виступами на офіційних святкуваннях, повторюючи безупину й до зануди агітаційно - пропагандивні фрази про „революційний демократизм" великого поета, про його „дружбу" з російськими культурними діячами, про його „войовничий атеїзм" і нелюбов до таких провідників українського народу, як гетьмани Дорошенко чи Мазепа, що хотіли визволити Україну з-під панування Москви.

А люди в Україні, як колись за білих, так і тепер за червоних царів, читатимуть і далі безсмертного Шевченкового „Кобзаря", виношуватимуть у свідомості і в уяві справжній образ свого Поета і Пророка, який до безтями любив Україну і так же гаряче ненавидів Москву і тих, що його батьківщину поневолювали; який глибоко вірив у Бога і перемогу його правди на землі і який до кінця своїх днів не міг забути Богданові Хмельницькому Переяславського договору. Щождо того, як важко доводилося каратися Шевченкові під царським ярмом, то кожен українець, порівнявши нинішні часи із колишніми, ствердить, що не рівнятися сучасним кремлівським тиранам і московськими царями та їхніми посіпаками, що нинішні червоні царі далеко перегнали в своїй жорстокості білих, що виморили сучасні самодержці своїм кривавим терором мільйони людей в Україні. І, слухаючи безконечні теревені про „свободу творчости" підсовєтських письменників і мистців, люди в Україні пригадують, скільки тих мистців слова й пензля загинуло у совєтських тюрмах і концтаборах в роки сталінського терору, скільки їх карається сьогодні в нелюдських „заповідниках ім. Берії" в Мордовії.

Відкидаючи режимну пропаганду про Шевченка, усвідомлюючи всю її перфідію й забріханість, люди в сучасній Україні вірять разом із своїм Поетом в перемогу проповідуваної ним української правди, вчаться з його невмирущих поезій любити свою Батьківщину, каратися й мучитися за неї, але не каятися. Вогненним дороговказом для всіх українців на Рідних Землях і розсіянні — для селян, робітників і інтелігенції, дороговказом до волі і незалежности України, до національної і соціяльної справедливости є Шевченко із його „Заповітом" про майбутню, невідкличну перемогу української правди і української волі.

Дорадники Президента

Минулого тижня зактуалізувалась знову в Америці проблема: хто властиво керує її закордонною політикою? Демократичний сенатор з Мізурі, Стюарт Саймінгтон, заатакував у своїй промові в Сенаті державного секретаря Вілліяма Роджерса, мовляв, він ніби став „посміховищем", бо справжнім державним секретарем, тільки без того титулу є дорадник Президента Генрі Кіссінґер.

„Тавруючи спроби опозиції — тепер і в минулому Америки — вбивати клина між Президентом та членами його Уряду і вносити фермент в Уряд, президент Ніксон слушно поменшив значення тієї дискусії — хто керує закордонною політикою. Це один із феноменів американської політичної системи, що інколи не міністер закордонних справ, себто державний секретар, а інший дорадник Президента, має головний вплив на закордонну політику. Так було, наприклад, за Вудро Вільсона, коли полковник Гавз, а не тодішній державний секретар Роберт Лансінґ, фактично — поруч самого Вільсона — репрезентував ЗСА на Паризькій мировій конференції, — так було за Джана Кеннеді, який більше рахувався з думкою ліберальних інтелектуалів, що його оточували, аніж державного секретаря Діна Раска, і так було з Линдоном Джансоном, коли радше Джордж Банді на тому становищі, що його тепер займає Генрі Кіссінґер, а не Дін Раск, знаходив найбільший послух у Білому Домі. Зате, наприклад, за Д. Д. Айзенгавера фактичним керівником закордонної політики був державний секретар Джан Фостер Даллес. За Конституцією — Президент ЗСА вибирає собі членів Уряду та своїх асистентів. Він має право шукати порад у кого йому подобається. Рішення приймає не член Уряду і не будькотрий асистент у Білому Домі, а сам Президент. Він і тільки він відповідає за закордонну політику. Виступ сенатора Саймінгтона, який безпосередньо вдарив по державному секретареві Вілліямові Роджерсові та по асистентові Президента Генрі Кіссінґерові, насправді був колючкою в сторону президента Ніксона. Знають це і відчувають всі ті заінтересовані державні мужі. І тому правильним був вислів Ніксона, що схарактеризував той виступ Саймінгтона, як „дешевий вискок".

Петро Одарченко

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І ЛЕСЯ УКРАЇНКА

(До 110-их роковин смерти Т. Шевченка і сотої річниці з дня народження Лесі Українки)

„Від часу Шевченківського „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте" Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як із уст цієї слабосилої, хворої дівчини".

Іван Франко

(1)

Тарас Шевченко для Лесі Українки був великим учителем літературної майстерности, був і дороговказом у пошуках шляхів до правди, волі й кращого майбутнього. Леся Українка глибоко сприйняла безмежну любов Шевченка до рідного краю і поневоленого народу й гнівну шевченківську ненависть до тиранів, деспотів та гнобителів народу. Леся Українка глибоко сприйняла і душевну красу великого Шевченка і його нескореність, безкомпромісовість, героїчну відвагу і жертвенність. Усе життя і творчість нашої великої письменниці — від її першого дитячого вірша „Надія", написаного в 1880 році, до останнього твору „Казка про Велета" — осяяні сонцем шевченківської поезії.

Велику любов і глибоку пошану до Шевченка Леся Українка засвідчила словом і ділом. Вона брала діяльну участь у щорічних святкуваннях Шевченкових роковин, вона поширювала твори Шевченка, вона п'ять своїх віршів присвятила Шевченкові.

Сімнадцятилітня Леся до готової вже музики М. Лисенка написала текст „Жалобного маршу". У цьому творі Леся прославляла безсмертні традиції великого Кобзаря, слава про якого живе в піснях:

Слава його не загине!
Бо зостались вічні
Думки ті величні.

В іншому вірші („На роковини Шевченка" — 1889) Леся підкреслює дійову силу „Кобзаря":

Ти поставив „на сторожі"
Слово твоє вічне.

Вісімнадцятилітня поетеса дає обіцянку продовжувати традиції Шевченка, іти його шляхом, віддаючи свої сили, свій талант рідному народові:

Ми, як ти, минати будем
Чужії пороги.
Орать будем свою ниву,
Рідні перелоги

І Леся все своє життя залишилася вірною традиціям свого великого вчителя.

У своїй найкращій і найсильнішій поезії „На роковини", написаній за два роки до своєї смерти, Леся Українка підкреслила велику, жертовну любов Шевченка до України, любов, що все перемогла, перемогла простір, час, смерть і зберегла свою велику дійову силу:

Усе знесла й перемогла
Його любови сила.
Того великого вогню
смерть не погасила!

Цей вогонь шевченківської любови до своєї країни і народу горів і в серці Лесі Українки — гідної дочки свого духовного батька.

Поезії Лесі Українки, об'єднані в циклі „Невільничі пісні" та „Сльози - перли", досягли справді шевченківської сили і дорівнялись найкращим зразкам політичної поезії Шевченка. І це дало привід І. Франкові поставити їх поруч Шевченкового „Заповіту".

Лірика Лесі Українки набуває Шевченківського пафосу, сили й мужности. Шевченків рішучий протест проти царського деспотизму знаходить свій вираз у Лесиному творі „Напис в руїні", що закінчується вимовним гаслом: „Хай гине цар!"

Шевченко гнівно засуджував рабську психологію земляків, „німих, підлих рабів", „донощиків і фарисеїв", „няньок отечества чужого". Леся Українка слідом за Шевченком засуджує рабську покірність „синів Слов'янщини":

Троїстая нагайка тіло крає,
А він, ховаючись,
плете сильце
І братові під ноги простирає.

Шевченківська характеристика царської тюрми народів стала крилатим словом, афоризмом:

Од молдаванина до фіна
На всіх язиках
все мовчить,
Бо благоденствує.

Цей Шевченківський образ країни, „де все мовчить", висловила і Леся такими рядками:

І там, де на всьому лежить
печать мовчання,
Де стримані і скарги і пісні,
Де здавлені
прокльони і ридання,
Віють людям подають
кайдани голосні.

Як на яскравий приклад ідейної спорідненoсти творів Лесі Українки з громадсько-політичною лірикою Шевченка Іван Франко вказав на цикл поезій Лесі Українки „Сльози - перли". У цих поезіях Франко відчув стогін пригніченої душі. „Сей стогін тим страшніший, що він не пливе з якогось песимістичного світогляду, не є доктриною, а тільки є виразом безмірно болючих обставин, серед яких живе авторка і серед яких знаходиться українське слово та всяка вільна, гуманна думка в Росії".

У творчості Шевченка з особливою силою прозвучали прометеївські мотиви. У поемі „Кавказ" Тарас Шевченко подав образ Прометея як алегоричний образ нескореного народу, що завзято бореться за свою свободу. Шевченківський Прометей — це непереможний, невмирущий народ, що піднявся на боротьбу за своє національне визволення. В образі нескореного Прометея Шевченко показав і звеличив кавказьких борців, що вели нерівну, героїчну боротьбу проти російського імперіялізму і колоніялізму.

Сила народу - титана нездоланна, як і серце Прометея з „живущою кров'ю":

Споконвіку Прометея
Там орел карає,
Що день Божий добре ребра
Й серце розбиває,
Розбиває, та не вип'є
Живущої крови, —
Воно знову оживає
І сміється знову.
Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля!

(Закінчення буде)

Яр. Рудницький

ОДИН ІЗ ТИХ, ЩО „ДІЖДАЛИСЬ ВАШИНҐТОНА"

Хоч Україна не діждалася Вашингтона згідно з бажанням Тараса Шевченка, в історії Америки були моменти, коли поодинокі українці „діждалися" можливости бачити й говорити з батьком американської незалежности. Один із них був Юрій Хведорович Лисянський, що в 1796 р. був у Філядельфії і його тоді прийняв особисто Джордж Вашингтон. Українська „діяспорна" історіографія досі не вияснила ані обставин, ані подробиць цієї зустрічі, все ж вона залишається історичним фактом і дальші розшуки, головно в архівах Філядельфії чи Вашингтону можуть у цілому висвітлити так мотиви, як і зміст розмови - зустрічі Лисянського з Вашингтоном з кінцем XVIII сторіччя.

У зв'язку з матеріялами, що їх вдалося підписаному знайти недавно в архівах і бібліотеках Гавайських островів, виринула інша справа, а саме „першість" українського перебування на американському терені, або іншими словами: хто ж був перший українець на американському континенті?

Серед професійних істориків української діяспори панує чомусь погляд, що кожен, хто мав би привілей бути „першим" українцем в Америці чи Канаді, мусів би залишити своїх нащадків, і так „започаткувати" українську еміґрацію на цьому терені. Нас цікавить тут не так генеалогічний бік справи, як тривалість слідів, залишених „першим" українцем в духовому обсягу. Фактами є: зустріч Лисянського з Вашингтоном у 1796 р. й називання ним одного з островів на гавайській території: Lisianski Island.

Цей острів, що лежить на відстані коло 900 миль від Гонолюлю, був відкритий Лисянським точно о 10-ій годині вечора 15-го жовтня 1805 р. Він сам хотів його назвати „Невою", на пам'ять корабля „Нева", на якому тоді їхав, але залога переголосувала: острів названо іменем капітана, а місце, де „Нева" осіла тоді на мілину, названо її іменем. Тепер обидві назви зберігаються на географічних мапах: острів Лисянського" й Neva Shoal на південно-західньому терені коралевих рифів, що оточують цей острів, унеможливлюючи доступ до нього. Тільки пригожий вітер в днях 15-17-го жовтня 1805 р. врятував Лисянського й усю залогу від смерти на безлюдному й безводному острові.

*

Юрій Лисянський, народжений 1773 р., походив із старої української, мабуть, козацької, родини, що свій початок зв'язувала з селом Лисянкою, так прекрасно змальованим Шевченком у „Гайдамаках". Батько Юрія, о. Хведір Лисянський, був православним священиком у Ніжені і в 1793 р. був визнаний за дворянина. Це визнання, як здається, допомогло йому вислати двох синів, старшого Ананія й молодшого Юрія, до Морського Корпусу в Кронштадті коло Петербурґу. 1-го березня 1788 р. Юрій Лисянський у числі 142 випускників цього корпусу закінчив успішно мореплавські студії. Зразу ж таки його призначили на практику на фреґату „Подражислав", на якій він пройшов своє бойове хрищення в битві із шведами під Гоглядом. Пізніше він брав участь і в інших боях і за свою відвагу в 1793 р. дістав ранґу ляйтенанта.

Тим часом цариця Катерина II рішила вислати закордон „на практику" 16 найздібніших морських офіцерів. В їхнє число попав і Юрій Лисянський. У 1793 р. він дістався до Англії, був у Лондоні, вивчив прекрасно англійську мову й відбув майже п'ять років у морській службі в британській фльоті. Плаваючи на англійських кораблях по широкому світі, він був у 1795 р. на островах Антіґа й Невіс у Вест - Індії, опісля відвідав Північну Америку. Як згадано, в 1796 р. він був у Філядельфії з Дж. Вашинґтоном і того ж року повернувся в Англію. Рік пізніше поїхав до південної Африки, де ознайомився з життям тієї британської тоді колонії. З Африки поплив до Індії й відвідав Мадрас і Бомбай Підвищений до ранґи капітана - ляйтенанта фльоти він задумав прилучитися до красзнавчої експедиції британської фльоти в Австралію, але його несподівано відкликали „на родіну" й призначили командувачем фреґати на Балтійському морі (1801). В Кронштадті він зустрівся з своїм шкільним другом Іваном Крузенштерном, який у 1802 р. запропонував йому взяти участь у першій спільній навколосвітній подорожі, як капітанові другого корабля „Неви" (Крузенштерн мав командувати „Надеждою"). Лисянський погодився, і от 7-го серпня 1803 р. вони зняли свої кораблі з якорів у Кронштадтській пристані.

Під командою Лисянського було 52 особи, під Крузенштерном — головним командувачем експедиції — 75. Була це перша російська навколосвітня подорож. Командували нею не-росіяни: українець Лисянський і балтійський німець Крузенштерн й лагодили мапи так, що ця

(Закінчення на стор. 8-ій)

М. Л-а

ДУХОВНИЙ ВОЖДЬ НАЦІЇ

Як в нації вождів нема,
Тоді вожді її — поети!

Цю думку висловив покійний уже сьогодні поет - мислитель Евген Маланюк. Використаємо її як вихідну точку для цієї статті, бо ж хто-як-хто, а Шевченко з усіх великих світових поетів хіба найбільше заслуговує на звання духового вождя своєї нації.

Про Шевченка, як про небуденне явище на українському обрії, висловлювалися вже його сучасники: Куліш Костомарів, Білозерський, Гулак та інші. У промові над домовиною Шевченка в дні, коли ця домовина відправлялася з Петербургу в Україну, до Канева, Куліш сказав: „Наш єси, поете, а ми народ твій, — і духом твоїм дихатимемо по віки і віки!"

Кулішеві слова не були фразою. Правдивість їх підтвердило життя, підтвердили всі ті події, які відбулися в житті українського народу під впливом Шевченкового слова. Згідно з „Заповітом" свого духового провідника український народ уже двічі рвав кайдани, двічі окроплював кров'ю свою волю. Хоч обидві спроби не дали належного результату, народ не зневірився і далі готовий до боротьби, заслуханий в Шевченкове гасло: „Борітеся — поборете! Вам Бог помагає!"

Правда, були в нас спроби стягнути Шевченка з п'єдесталу духового провідника нації. Був час, коли витворився культ Шевченка — мужицького поета, а зовнішнім виявом цього культу був обов'язково портрет поета в кожусі і шапці, портрет — до речі — зовсім випадковий, взятий із Шевченкової фотографії, зробленої під кінець його життя. Постійно підкреслювано кріпацьке походження Шевченка. Забували ті, хто так робив, що Шевченко був нащадком насильно оберненої в кріпаки вільної козацької верстви В домі Шевченків - Грушівських панував не рабський дух, а вільний - козацький Аджеж один із найкращих творів Шевченка, який сміливо можемо назвати епопеєю, був інспірований дідом Шевченка, колишнім козаком. Маємо на увазі „Гайдамаки". В часі культу Шевченка - кріпака не добачувано того, що поет був аристократом духа, і, як справжній аристократ, почував себе добре як в домах князів і графів, так і в домах міщан та селян.

В часі культу Шевченка-мужика підкреслювано постійно його самоосвіту, мовляв: Шевченко — самоук Забувалося про те, що той самоук закінчив з відзначенням Академію Мистецтв

До портрета в шапці допасовувалися відповідні твори, як: „Причинна", „Тополя". „Садок вишневий" то що. Не згадувано творів, в яких гнівно гриміло пророче слово, слово, яке — згідно з писанням самого таки Шевченка — мало колись впасти на землю і притчею стати розпинателям народним, грядучим тиранам.

Ніхто не проти таких чудових творів, як „Катерина", „Садок вишневий". У літературній спадщині Шевченка займають вони достойне місце, але не найважливіше. Шевченко як національний геній охопив своєю творчістю цілість національного життя, висуваючи, однак, на перший плян політично - державницький аспект. І тому твори політичного характеру у творчості поета займають ключову позицію. Щоб належно оцінити Шевченка, треба брати його як цілість.

Час, коли від Шевченка брали тільки такі твори, як „Катерина", слава Богу, вже минувся. У наших часах український народ знову належно зрозумів ролю Шевченка. Народ свідомий того, що в руках цього національного духового провідника все ще спочиває керма української національної боротьби.

Цікаво, що московський царський уряд відразу зрозумів політичне значення Шевченка для українського народу, зрозумів усю небезпеку, яка загрожувала імперії від вогненного Шевченкового слова. Тому Петербург повів проти Шевченка і проти його слова завзяту боротьбу, яка не припинилася до кінця існування царської імперії.

Не кращими виявилися й пересмники спадщини по царях — московські большевики. У методах боротьби з Шевченком між царським і большевицьким урядами є, однак, різниця. Білі москалі вели з Шевченком одверту боротьбу. Червоні москалі вдалися до підступу: вони нібито визнали Шевченка, але у світлі большевицьких інтерпретаторів Шевченко являється неначе предтечею комунізму, і діждався здійснення своїх ідеалів якраз у формі сьогоднішньої УССР. Брехня! Коли б Шевченко, який засуджив спілку з Москвою, жив сьогодні, він з ще більшою силою повторив би свої гнівні слова, звернені проти сучасних поневолювачів України і їхніх підніжків українського роду.

Але Шевченко не живе! Зате живе його невмируще слово. І ми — ісповідники і носії того слова, слова правдивого, непофальшованого, мусимо повторити його під адресою нових поневолювачів України як чужих, так своїх:

Схаменіться! Будьте люди,
Бо лихо вам буде:
Розкуються незабаром
Заковані люди.
Настане суд! Заговорять
І Дніпро, і гори, —
І потече сторіками
кров у синє море
Дітей наших!..

А той час, коли розкуються заковані люди, зближається. Аджеж для зближення його працюють нові українські революціонери на рідних землях, виховані на ідеях свого духового провідника Тараса Шевченка. Вони повністю свідомі великої істини:

В своїй хаті — своя правда
І сила, і воля!

Любов Дражевська

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

(1)

У першу річницю смерти полковника Володимира Івановича Кедровського вшановую пам'ять цього українського патріота нотатками про його кипуче життя, що закінчилось 13 березня 1970 року. Український громадсько-політичний діяч і журналіст, він визначився у визвольній боротьбі 1917-20 років, був близьким співробітником Петлюри. Кедровський був видатним представником генерації, що виросла в українських революційних гуртках, а в розквіті сил кинулась у революцію, намагаючись здійснити виплекані мрії. В час української державности прагнув використати свій адміністративний досвід, набутий за кілька років праці у земстві. Після поразки українських демократичних сил пішов на еміґрацію, і тут буквально до останніх днів був відданий провідній ідеї свого життя. Смертельно хворий, працював над упорядкуванням свого архіву і спогадами.

В історію Кедровський увійшов найбільше як один з організаторів українського війська в 1917 році, а в 1919 році — як головний державний інспектор Української Армії. Його мемуари є цінним джерелом для вивчення доби.

Я була знайома з Володимиром Івановичем від 1949 року, бувала у нього в хаті, слухала його оповідання, але і в думці не було, що за кілька днів до смерти він попрохає мене написати про нього. Виявилось, що це — нелегка справа. З деяких відтинків його життя нема слідів, а на деяких щаблях Володимир Іванович був у таких складних обставинах, що потрібні інтенсивні досліди, щоб зрозуміти і описати ситуацію і його в тій ситуації. Тому подаю лише фраґменти.

*

Володимир Іванович Кедровський народився 13 серпня 1890 року на Херсонщині, в поміщицькій родині з нащадків запорожців.

Побіжні згадки про дитячі та юнацькі роки Володимира Івановича розкидані в його книжці „Обриси минулого" (вид. „Свобода", 1966). Тут він з вдячністю увіковічнив „українофілів", членів Старої Громади в Херсоні та Одесі, що своїм впливом на підлітка скерували життьовий шлях цієї людини.

Дитячі роки Кедровського пройшли на Херсонщині, в мастку діда з боку матері, Миколи Онуфрійовича Липського. Там скінчив чотириклясну школу. В родині вживали переважно української мови, і дід дарував внукові українські книжки. Батько помер у віці 28 років і мати вийшла заміж удруге. В 1902 році родина переїхала до Херсону, де вітчим дістав посаду в статистичному відділі Губернської Земської Управи.

Про себе, дванадцятилітнього, Кедровський згадує, як про „завзятого революціонера". Пише, як з однолітками співав російських революційних пісень, а відомий український діяч, член Старої Громади, А. М. Грабенко, почувши їх спів, навчив юнаків співати „Вперед, вперед, сини Вкраїни". В 1905 році підлітки-революціонери ходили на робітничі мітинґи, оплескували промовців, вважали себе „соціялістами". Одночасно в хатах своїх товаришів, дітей членів Старої Громади, прислухалися до розмов старших, що точилися переважно на теми української літератури, культури та історії. Мали нагоду бачити гостей, що відвідували херсонських „громадян", серед них М. Коцюбинського та авіятора Лева Мацієвича, члена РУП. Археолог В. І. Гошкевич захоплював молодь українською старовиною, возив їх на археологічні розкопини.

У 1905 році п'ятнадцятилітній Кедровський почув на мітинґу виступ Парфенія Смоли, члена російської партії соціялістів-революціонерів, який щойно повернувся з заслання. Незвично для того часу промовець говорив українською мовою. Говорив, що без національного визволення українського народу не може бути соціяльного визволення. Володимир Іванович пише, що для нього і його товаришів ці слова стали немов би дороговказом для дальшої праці. Вони познайомилися із Смолою, і розмови з ним мали великий вплив на молодь. Смола говорив, що російські соціялісти-революціонери мають вплив серед українського селянства, пропагуючи потребу земельної реформи, а треба сполучувати національні і соціяльні моменти. Молодь заклала кілька революційних гуртків. В. Кедровський пише: „Приймаючи соціяльну програму російської партії соціялістів-революціонерів, національну роботу провадили [ми] під впливом і керуванням українофілів, навіть тих, що не поділяли нашої соціяльної програми". Вели пропаганду серед селян, улаштовували вистави українських п'єс. Невдовзі влада заборонила вистави, багатьох членів гуртка заарештувала. Володимир Іванович врятуватися від арешту, виїхавши на початку 1907 року нелеґально закордон.

Українську мову молодий В. Кедровський вивчив „на слух", писати по-українському не вмів. Шістнадцяти років написав своє перше оповідання російською мовою. Показав його українському письменникові Миколі Чернявському, і той переконав юнака вдосконалити українську мову, пізнати українську літературу і пробувати писати по-українськи. Кедровський пише, що майже десять років під впливом М. Чернявського та за його вказівками „випробовував свої перо". Про свого вчителя написав сердечні спогади.

*

В. І. Кедровський учився в середній школі (реальному училищі) у Херсоні, а потім у мореплавній школі (каботажному училищі). Тут навчання було поставлене так, що півроку учні слухали лекції, а півроку плавали по морях. Про свої пригоди на вітрильниках, пароплавах, баржах і шхунах В. Кедровський писав у „Морських нарисах", друкованих в українських часописах в Америці; частково під псевдонімом „Штурман". В цих нарисах і описи Чорного та Озівського морів, то в бурю, то в тиху погоду; і романтичні ексĸурсії в минуле, коли запорожці на чайках перетинали ці моря; і люди — матроси та пасажири.

В одному з оповідань Кедровський пише про свою втечу закордон під час розгрому революційного гуртка, до якого він належав. У Миколаєві він переодягнувся під англійського матроса, пробрався на англійський пароплав, що йшов до Роттердаму, і чотири дні лежав, заховавшись у рятувальному човні, живлячись консервами, що приніс у кишенях. Виліз тоді, як корабель був уже на Середземному морі. Капітанові бракувало моряків, і, коли втікач сказав йому, що має кваліфікацію штурмана, поставив його до стернового колеса і зробив йому іспит. Кедровський іспита склав і, працюючи на пароплаві дістався до Роттердаму.

Кедровський скінчив мореплавну школу, діставши диплом помічника капітана, але через свою революційну діяльність, зокрема роботу серед матросів, не міг дістати праці у фльоті.

В роках 1908-11 Кедровський слухав курси з статистики в одеському університеті. Рік служив при війську.

(Далі буде).

ПРОТОКОЛ

З НАДЗВИЧАЙНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 18, 19 І 20-го ВЕРЕСНЯ 1970 Р. НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД

П'ятниця, 18-го вересня 1970 р.

Перша (рання) сесія

Згідно з ухвалою 27-ої Конвенції УНСоюзу, що відбулася в травні ц. р. в Клівленді, та на основі 32-ої статті статуту УНСоюзу, впродовж трьох днів, 18, 19 і 20 вересня 1970 року, відбулися на Союзівці, Кергонксон, Н. Й. надзвичайні наради Головного Уряду УНСоюзу. В нарадах взяли участь усі члени Головного Уряду, тобто Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії та Головної Ради і головний редактор органу УНСоюзу „Свобода", а саме:

Головний Екзекутивний Комітет: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника п-ні Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох та головний касир Петро Пуцило.

Головна Контрольна Комісія: мґр Іван Геврик, мґр Іван Винник, д-р Богдан Гнатюк, д-р Іван Скальчук і д-р Михайло Данилюк.

Головна Рада: Василь Дідюк, Степан Гавриш, проф. Тарас Шмаґала, д-р Богдан Футей, інж. Анатолій Дорошенко, п-ні Анна Гарас, Дмитро Попадинець, Тарас Шпікула, д-р Анна Чопик, Володимир Запаранюк, проф. Мирон Куропась, мґр Мирослав Кальба, Євген Репета і Андрій Джула.

Головний редактор „Свободи": Антін Драґан.

В нарадах взяли участь також деякі почесні члени Головного Уряду УНС, а саме: Роман Слободян, Володимир Гірняк, Микола Давискиба, Володимир Дідик і Іван Іванчук.

До участи в нарадах були запрошені другі почесні члени Головного Уряду, а саме: д-р Володимир Галан, інж. Степан Куропась, п-ні Марія Демидчук і Дмитро Шмаґала. Д-р В. Галан, п-ні Марія Демидчук і Д. Шмаґала прислали листи.

I. Відкриття нарад та прийняття їх порядку

Наради започатковано молитвою, яку провели капелян Союзівки і парох Кергонксону о. М. Горошко та о. Р. Набережний, парох із Скарбого в Канаді. Після цього о. Горошко склав побажання успіху у нарадах і корисного та приємного побуту на Союзівці.

Після цього головний предсідник Йосип Лисогір відкрив наради, вітаючи приявних, а зокрема в перше обраних на недавній Конвенції 10 головних урядовців. Після цього головний секретар прочитав листи, які наспіли від почесних членів, а саме від д-ра Володимира Галана, п-ні Марії Демидчук і п. Дмитра Шмаґали.

Головний предсідник запропонував прийняти наступний порядок нарад:

1. Відкриття та прийняття порядку нарад;
2. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету;
3. Дискусія над звітами;
4. Назначення спеціяльних Комісій;
5. Резолюції і рекомендації щодо майбутньої праці;
6. Різне;
7. Закриття нарад.

Над пропозицією порядку нарад переведено коротку дискусію, в якій забирали голос п-ні Анна Чопик, Володимир Сохан, Ярослав Падох, д-р Футей, І. Винник проф. Телюк та д-р Скальчук. Дискусія торкалася питання розміру звітів членів Екзекутиви та часу призначеного на дискусію над ними. Заступник головного предсідника проф. Телюк запропонував, щоб лише члени Екзекутиви склали короткий звіт з дотеперішньої праці, тобто від часу Конвинції і щоб обмежити дискусію над ними, а зосередитися над плянами праці на майбутнє та щоб, пропонуючи будь-які пропозиції, докладно означити чи вони є рекомендаціями чи резолюціями та так записати їх в протоколі. Пропозицію проф. Телюка схвалено.

Після цього д-р Скальчук підніс питання прав і обов'язків почесних членів, а зокрема питання звороту коштів та виплати діст для них, підкреслюючи, що значне число почесних членів та можливість його дальшого збільшення може становити певну фінансову проблему, якщо не тепер, то на майбутнє.

Головний предсідник Йосип Лисогір вияснив, що єдиний дотеперішній почесний член Роман Слободян брав участь в нарадах Головного Уряду з правом дорадчого голосу, але без права голосування над пропозиціями. Уважає, що й нові почесні члени Головного Уряду повинні користуватися тими самими правами, відносно до звороту коштів подорожі та діст за дні, в яких вони взяли участь на нарадах.

II. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету

В цьому місці заступник головного предсідника проф. Іван Телюк перебирає провід нарадами і просить до звіту головного предсідника Йосипа Лисогора.

1. Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора:

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНС НА НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

18-19 вересня 1970 на Союзівці

Приємно привітати членів нового Головного Уряду Українського Народного Союзу на цих перших офіційних нарадах Українського Народного Союзу, які відбуваються згідно з рекомендацією 27-ої Конвенції. Головне завдання цієї зустрічі зробити перегляд наших справ і встановити та накреслити відповідні обов'язки кожного члена Уряду. Якщо ми маємо ясну картину того, що треба зробити, ми повинні осягнути більшу ефективність в нашій діяльності і дати більше користей нашим членам і нашій українській спільноті. В кінцевому розумінні це значить, що усім треба працювати більше наполегливо і більш розумно. Це визначає також зредукування стосовних видатків на ведення наших справ так, щоб залишалося більше фондів для наших членів і на здійснення багатьох проєктів, що їх ми можемо підтримати для добра наших членів і всіх українців. Коротко кажучи, наші зусилля і доляри, що їх ми маємо видаткувати, повинні бути більш продуктивними. Це не значить, що нам треба зменшити видаткування. Навпаки, ми маємо видаткувати більше для осягнення більших цілей. В цьому роді діяльности, що її ми ведемо, немає границь для видаткування, якщо додаткові видатки приносять важливі й реальні користі.

Тому, що наші наради є проміжними зборами перед нашою першою Річною сесією, яка відбудеться в травні 1971 року, мої зауваження й огляд нашої діяльности за період від січня 1970 року до сьогодні будуть по суті короткими і загальними. Я хочу спробувати визначити генеральні напрямні в різних департаментах - відділах нашого Союзу, а саме: Адміністраційному, Рекордовому, Організаційному, Фінансовому, Видавничому й інших ділянках.

Протягом цього року, і перед і після Конвенції, головна наша канцелярія продовжувала працювати досить ефективно. Наші дії були виконувані добре й усі справи були швидко полагоджувані. Члени, які листувалися з нами безпосередньо, одержували відповідь чи полагоду справи без непотрібної затримки. Не зважаючи на наші важкі— внаслідок недостачі відповідного місця для нашого персоналу і нашого виряду — умови праці, ми урядували справно. Було мало зажалень на полагоду нами справ від урядовців наших відділів або членів.

Наш адміністраційний спосіб діяння і наша канцелярійна система ще й досі здебільшого ті самі, що їх ми стосуємо вже понад двадцять років. Багато функцій із тих, що виконуються в нас руками, можна б переводити з допомогою автоматичного виряду. Ми усвідомляємо цю проблему і робили й робимо постійно досліди над можливостями змодернізування нашого способу діяння. Коли ми встановимо, що ми можемо поліпшити наші операції за рахунок кращих вислідів, то ми напевно переведемо потрібні зміни.

В червні ми закупили будинок, сумежний до наших теперішніх приміщень і задумуємо його використати для полегшення умов праці, спричинених переповненням у наших бюрах. Плянуємо ужити цей будинок на склад наших рекордів і перенесення нашого персоналу в більш вигідні приміщення.

Рекордовий Відділ, який є відповідальний за наші членські рекорди листування з відділами і членами, приймання нових аплікацій про членство, видавання нових грамот і приготування місячних членських реєстрів або „розметів", виконував свої функції з максимальною ефективністю. Усі спеціяльні дані, що їх треба було приготовити для Конвенції, були скомплетовані швидко і щоденні, встановлені рутиною, завдання були виконані згідно з пляном. З такою ж ефективністю працював цей Відділ і після Конвенції. Цей знаменитий рекорд був досягнутий і втримується відданим і досвідченим персоналом, який працює в нас вже багато років і члени якого є експертами в їхніх ділянках. Треба додати, що цей Відділ очолює відданий справі й енерґійний заступник головного предсідника, який знає кожний відтинок нашої обезпеченевої діяльности, дбає постійно про поліпшення наших послуг і послідовно працює більше годин кожного дня і під час кінців тижня, як цього нормально вимагається. Ми щасливі, що маємо такого цінного і здібного урядовця, як п. Володимир Сохан. Він керує своїм Відділом з дипломатичною успішністю, з допомогою якої встановлено чудові взаємини з нашими відділами, відділовими урядовцями і членами і яка причиняється незрівняно до все кращого розвитку нашого Союзу.

Наші організаційні висліди за перших вісім місяців подібні, як були в роках після попередньої ще Конвенції. Ми маємо велику хвилю активности перед Конвенцією і гострий спад униз після Конвенції. Головні організаційні зусилля, здійснювані Головною і Канадійською канцеляріями продовжували, як і в минулому, базуватися на закликах в наших газетах і на безпосереднім листуванні, на відбуванні зборів окружних комітетів, використовуванні оголошень в радіопередачах, як також на діяльності районових і спеціяльних організаторів.

Спеціяльні заклики були проголошені до делеґатів перед і після Конвенції в справі приєднування членів й виправдання таким способом вибору на конвенційних делеґатів. Кількість членів, зорганізованих перед 27-ою Конвенцією приблизно така ж сама, як була перед Конвенцією 1966 року. Беручи до уваги збільшення операційних витрат нашого Організаційного Відділу цього висліду не можна вважати задовільним.

Не було заплянованої ніякої організаційної кампанії чи діяльности для літніх місяців. Осіння кампанія, як на сьогодні, складається з ряду окружних зборів. Приготований д-ром Падохом плян і розклад цих зборів не був закінчений до 28 серпня ц. р. і був переданий для оголошення в нашій пресі без попередньої консультації з іншими членами Головного Екзекутивного Комітету, що були подані в цьому пляні, як учасники. Пощастило зробити потрібні зміни ще заки оригінальний список зборів був проголошений.

Більшість із наших теперішніх організаційних способів діяння стали рутиною і мало успіху досягнено в справі бездіяльних протягом багатьох років відділів. Надто багато із наших відділів не зорганізували цього року навіть хочби й одного члена і значне число наших відділових урядовців не брало участи в окружних зборах й інших ділянках Союзової діяльности. Деякі відділи й відділові урядовці не мали протягом років особистого зв'язку з нашим Організаційним Відділом.

Наша ситуація в Канаді переходить зміну. Наш канадійський заступник представника сенатор Павло Юзик започаткував плян, який обіцяє кращі висліди. На першому засіданні Головного Екзекутивного Комітету була прийнята його суґестія відбути поїздку по українських осередках в Західній Канаді. Ця поїздка була проведена з участю сенатора і мною і в часі від 14 липня до 8 серпня ц. р. ми відвідали 20 міст включно із Дофином, де відбувався п'ятий Національний Український Фестиваль Канади, що його господарем і господинею був сенатор і його дружина.

Головний контролер Іван Геврик, головний радний Василь Дідюк і канадійський директор Богдан Зорич брали участь у плянуванні поїздки і робили попередні домовлення про відбуття зборів в різних містах. П. Володимир Гірняк вернувся до нас як гол. організатор і також співпрацював у цій справі. У висліді нашої поїздки були засновані відділи у Летбридж. Алберті і Норт Батлфорді, Саскачеван., Сподіваємося, що будуть зорганізовані також інші відділи ще до кінця цього року. Минулого тижня розіслано понад 500 наміченим особам в Едмонтоні, Саскатуні і Н. Батлфорді матеріяли про УНСоюз з особистим листом сенатора Юзика і проханням приєднатися до нашої організації. Цей тип листування буде продовжуваний реґулярно з висиланням листів людям, прізвища яких будуть подані нам секретарями й організаторами в Канаді. Сенатор Юзик плянує також телефонувати особисто до секретарів і відвідувати їх з організаторами, як тільки на це дозволятиме його час.

Наш Фінансовий Відділ виказав прибутки в активах і вкладках. На кінець липня 1970 року наші активи виносили приблизно 300.000 долярів більше, як наприкінці 1969 року, тобто збільшення на не цілий один відсоток. Прибуток із вкладок за 7 місяців збільшився до 1 755 000 дол. в порівнянні до 1 718 000 дол. в тих же місяцях 1969 року. Прибутки з інвестицій винесли 932 000 дол. проти 890 000 дол. в 1969 р. Загальний зиск із прибутків від вкладок й інвестицій за цих сім місяців становив приблизно 79 000 дол.

Видатки були вищі. Кошти Конвенції були набагато більші, як передбачувано. Виплачувані нами заробітні платні за 7 місяців цього року збільшилися до 95 000 дол. із 1969 р. Були вищі в 1970 році організаційні видатки.

Ми зазнаємо прикрих труднощів із багатьма відділами, які залягають із вплачуванням вкладок. Це дуже поважна справа, бо вона ставить під загрозу права членів, які мають грамоти без зворотних вартостей, як також тих, що мають подвійне забезпечення. Після 31 дня відтягнення реченця такі члени втрачають охоронне покриття їхніх грамот. Я підкреслюю цю справу, бо ми мали б відмовити у виплаті кожної такої претенсії, що виникає з вини відділів, які залягають з вкладками, і це може мати неприємні наслідки. Вимивання таких ситуацій повинно бути головним завданням нас усіх і кожен із нас тут може бути помічним у спонукуванні повільних платників у їх околиці виконувати в час їхні фінансові зобов'язання.

Ми мали труднощі з морґеджовими позичками в Чикаґо і в нюйоркській дільниці Бронкс. Чотири посілості були перебрані за неплачення морґеджів і чотири такі ж перебрання є в тракті вирішування. Ці посілості розташовані в околицях, які змінили свій характер або ж змінюють його внаслідок зміни в передбаченому зниженні вартости посілостей. Ми будемо мати втрати в деяких із цих випадків, але буде можливо зменшувати цього роду втрати з допомогою інтенсивної контролі й особистої уважливости нашого Фінансового Відділу.

Наш Видавничий Відділ продовжує бути найбільш активною ділянкою нашої діяльности. В додатку до наших реґулярних видань, таких як „Свобода", „Український Тижневик" і „Веселка" і значних матеріялів для нашої 27-ої Конвенції, ми закінчили друкування Лікарського порадника д-ра Данилюка. Передплатні замовлення на цю книгу перейшли кількість 1 500 примірників. Це значно більше, як передбачували ми, коли започаткували справу цього видання. Ми дуже вдячні д-рові Данилюкові за приготування рукопису і ми горді бути видавцями цієї праці,

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SUPREME ASSEMBLY MEETING September 18-19, 1970 AT SOYUZIVKA

President's Report

It is a pleasure to greet the members of the new Supreme Assembly of the Ukrainian National Association at this first official meeting that is being held as directed by the 27th Convention. The primary purpose of this get-together is to review our affairs and define and outline the respective responsibilities of each member of the Assembly. If we all have a clearer picture of what has to be done we should achieve greater efficiency in our operations and produce more benefits for our members and our Ukrainian community. In the final sense this means that we all have to work harder and more intelligently. It also means the cutting of the relative costs of doing business so that more funds are left for members, and for the many projects that we can promote for the benefit of our members and all the Ukrainian people. In short our efforts and the dollars we spend have to be more productive. This does not mean that we have to reduce spending. On the contrary, it may mean considerably more spending so as to reach higher goals. In our type of business there is no limit on spending if the extra expenditures produce substantial gains.

Since this is an interim meeting before our first Annual session which will be held in May, 1971, my remarks and the review of our operations from January 1, 1970 to the present will be brief and general in nature. I will attempt to point out the general trends in the various departments of our Association, under the following headings: Administrative, Recording, Organizing, Financial, Publishing, and other activities.

During this year, both before and after the Convention, the home office, on the whole, continued to operate with reasonable efficiency. Our fuctions were carried out capably and all branches received prompt service. Members who corresponded with us directly were taken care of without undue delay. Despite our difficult working conditions resulting from lack of adequate space for our personnel and our equipment, we performed effectively. Very few complaints about our service were made by branch officers or members.

Our administrative procedures and office systems are still largely the same that have been in use for over 20 years. We carry out many functions by hand that could be done by automatic equipment. We are aware of the problem and studies have been made, and are being continued, to modernize our procedures. When we definitely establish that we can improve our operations at a cost that will be justified by better results we most certainly will make the necessary changes.

In June we purchased a building adjoining our present property and we intend to use it to relieve the overcrowded condition of our offices. We plan to use this building for storage of records and relocating some of our personnel into more comfortable quarters.

The Recording Department which is responsible for our membership records, correspondence with branches and members, acceptance of new applications for membership, issuance of new certificates, and the preparation of a monthly membership list or "rozmet" performed all of its functions with maximum efficiency. All the special data that had to be prepared for the Convention was completed with promptness and daily routine tasks were performed on schedule. The same efficiency continued after the Convention. This excellent record was achieved and is being maintained by dedicated experienced personnel who have been in our employ for many years and who are experts in their respective jobs. In addition the department is headed by a devoted and energetic Vice President who knows every facet of our insurance business, is on constant alert for improving our service, and consistently works more hours daily and weekends than is normally required. We are fortunate to have such a valuable and capable officer as Mr. Walter Sochan. He runs his department with a diplomatic efficiency that has firmly established excellent relations with our branches, branch officers and members, and has helped immeasurably to keep our Association moving ahead.

Our organizing results for the first 8 months have followed the pattern of past convention years. We had a surge of activity prior to the Convention and a sharp slowing down after the Convention. The main organizing efforts emanating from the Home Office and the Canadian office as in the past continued to be based on appeals in our newspapers and by direct correspondence, through district committee meetings, the use of radio advertising, and through the work of regional and special organizers.

Special appeals were made to delegates before and after the Convention to organize members and thereby justify their election as delegates. The number of members organized prior to the 27th Convention approximated the same number organized prior to the Convention in 1966. In view of the higher cost of operating our Organizing Department this result cannot be regarded as satisfactory.

No special organizing drive or activity was planned for the summer months. The fall campaign as of now consists of a series of District Meetings. The schedule for these meetings prepared by Dr. Padoch was not completed until August 28, and was submitted for announcement in our press without prior consultation with other members of the Supreme Executive Committee who were listed as participants. Fortunately changes were made before the original list of the meetings was published.

Most of our present organizing procedures have become routine and little progress is being made with perennially inactive branches. Too many of our branches still have not organized even one member this year and a significant number of our branch officers did not participate in district meetings and other Soyuz activities. Some branches and branch officers have had no personal contact with our organizing department for years.

Our situation in Canada is undergoing a change. Our Canadian Vice President, Senator Paul Yuzyk, has started on a plan that indicates better results. At the first meeting of the Supreme Executive Committee in July his suggestion for a tour of Ukrainian communities in western Canada was approved. The trip was made by the Senator and myself and from July 14 through August 8 we visited 20 cities including Dauphin where the fifth Canada's National Ukrainian Festival was held and of which the Senator and his wife were the host and hostess.

Supreme Auditor John Hewryk, Supreme Advisor W. Didiuk, and Canadian Director B. Zorych took part in the planning of the trip and making advance arrangements for meetings in the various cities. Mr. W. Hirniak returned to us as a Field Organizer and also worked in the area. As a result of our trip branches were established in Lethbridge, Alberta and N. Battleford, Saskatchewan. We expect other branches to be organized before the end of this year. Last week over 500 prospects in Edmonton, Saskatoon, and N. Battleford were sent material about Soyuz with a personal letter from Senator Yuzyk asking them to join our organization. This type of mailing will be continued on a regular basis to prospects submitted by secretaries and organizers in Canada. Senator Yuzyk also plans to make personal calls on secretaries and visit with organizers whenever his time permits.

Our Financial Department showed gains in assets and dues income. Assets at the end of July, 1970 were approximately $300,000 more than at the end of 1969, an increase of less than 1%. Dues income for the 7 months amounted to $1,755,000. compared to $1,718,000. for the same period in 1969. Investment income was $932,000. compared to $890,000. in 1969. The total gain in dues and investment income for the seven months was approximately $79,000.

Expenses were higher. Convention costs exceeded our estimates. Our payroll for seven months this year has increased to $95,000 from $82,000 in 1969. Organizing costs in 1970 were higher.

We are experiencing unpleasant difficulties with several branches that are delinquent with dues payments. This is a very serious matter because it jeopardizes the rights of members holding certificates with no reserve values and those covered by double indemnity. After 31 days of grace such members lose their protective coverage. I underline this point because we will have to deny payment of any such claims arising in delinquet branches and this will lead to disagreeable repercussions. The avoidance of such situations should be a paramount objective of all of us and everyone here can be of help in prodding slow payers in their areas to fulfill their financial obligations on time.

We are having mortgage loan problems in Chicago and in the Bronx area of New York City. Four properties have been taken over in foreclosure and other foreclosures are in process. These properties are located in areas that have changed in character or are undergoing change resulting in unexpected decreases in property values. We will incur losses in some of these situations but it will be possible to minimize such losses by more intensive supervision and personal attention by our finance department.

Our publishing department continues to be the most active part of our operations. In addition to our regular publications such a Svoboda, the Weekly and Veselka, considerable material for our 27th Convention, we completed the printing of Dr. Danyluk's book on medicine. The advance sales of this book exceeds 1500 copies. This is considerably more than we estimated when we undertook this project. We are most grateful to Dr. Danyluk for having prepared the manuscript and we are proud to be the publishers of this work that will prove to be of so much value to our members and the Ukrainian community. We can thank our editor-in-chief for vigorously supporting this project when it was fist proposed. We also want to express our thanks to Dr. Danyluk for preparing the brochure on narcotics that we published in Ukrainian and English and which we disseminated on a wide scale.

Plans are in progress to strengthen our editorial staff and to obtain new personnel in the printing shop. We succeeded in working out agreements with three students who are studying journalism. We have awarded scholarships to two students in the United States and one in Canada. We have agreed to finance their tuitions or equivelants and they have agreed to work for Svoboda after graduation.

A comparative statement of income and disbursements for the first seven months in 1970 and 1969 is attached. We are continuing to study the practicality and the cost of supplying Svoboda and the Weekly to our adult members without charge. We are also working on plans to modernize our our equipment in preparation to moving to our new building.

(Продовження на стор. 4-ій)

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 3-ої)

що матиме велику вартість для наших членів і для української спільноти. Треба нам також дякувати нашому головному редакторові за енергійну підтримку цього видання, як тільки воно було запропоноване. Хочемо також висловити подяку д-рові Данилюкові за приготування брошури про наркотики, яку ми опублікували українською й англійською мовами і яку ми поширили на велику скалю.

Готуються до реалізації пляни про посилення нашого редакційного складу і про заанґажування нового персоналу для друкарні. Ми досягнули успіху у домовленнях з трьома студентами, які студіюють журналістику. Ми признали стипендії для двох студентів у ЗСА і в Канаді, погоджуючись фінансувати їхні шкільні оплати або ре-компенсувати їх рівновартність і вони згодилися працювати для „Свободи" після своєї градуації.

Порівняльне зіставлення прибутків і видатків за перших сім місяців у 1970 і в 1969 роках додане до цього звіту. Ми продовжуємо вивчати можливості практичного застосування і коштів безкоштовного висилання „Свободи" й „Українського Тижневика" нашим дорослим членам. Випрацьовуємо також пляни змодернізування нашого виряду в підготові для перенесення до нашого нового будинку.

SVOBODA
Comparative Statement of Income and Disbursements
January 1 thru July 31

INCOME	1969 * A	1970 * A		Diff. *
Subscription: UNA Members	95,200.00	80,200.00	−	15,000.00-
Sales on Stands	2,583.86	3,429.31	+	845.45
Individual: 3 mos.	1,400.26	989.81	−	410.45-
6 mos.	4,266.87	4,048.90	−	217.97-
12 mos.	18,708.66	18,325.65	−	383.01-
Books	3,275.74	14,940.03	+	11,664.29
Advertising	44,014.59	44,256.72	+	242.13
Printing	24,195.21	19,193.16	−	5,002.05-
Cards and Calendars	130.91	131.25	+	.34
Change of Address	43.25	52.75	+	9.50
Refund Electrical Consumption	385.00	385.00		
Refund Postage	168.96	62.45	−	106.51-
Refund Telephone	58.65	159.10	+	100.45
Almanacs	8,011.04	13,569.84	+	5,558.80
Press Fund	3,813.41	3,412.30	−	401.11-
Veselka Subscription	2,997.00	6,681.79	+	3,684.79
New Jersey Sales Tax	47.15	159.73	+	112.58
Miscellaneous	7,758.00	3,965.37	−	3,792.63-
Total	217,058.56 • A	213,963.16 • A	−	3,095.40-
Discount on Sales	1,319.30-	1,638.74-	+	319.44-
Grand Total	215,739.26 * A	212,324.42 * A	−	3,414.84-
DISBURSEMENTS				
Payroll: Editorial	34,453.22	34,494.02	+	40.80
Printing	69,618.89	73,991.88	+	4,372.99
Office	19,472.64	21,316.11	+	1,843.47
Correspondents	2,300.00	2,575.00	+	275.00
Special Correspondence	3,085.00	3,594.00	+	509.00
Veselka Corespondence	2,385.00	2,040.00	−	345.00-
Postage	16,165.22	13,411.26	−	2,753.96-
Material	42,882.31	30,622.00	−	12,260.31-
Rent	6,000.00	5,000.00	−	1,000.00-
Telephone	1,092.69	1,832.82	+	740.13
Gas and Electric	1,758.81	1,578.19	−	180.62-
Office Supplies	247.98	417.06	+	169.08
Office Expense	247.95	338.35	+	90.40
Printing Dept. Expense	891.15	584.72	−	306.43-
Parts and Repairs	985.73	2,446.27	+	1,460.54
Books	742.67	294.59	−	448.08-
P.O. Box	32.00	32.00		
Insurance	10.00		−	10.00-
Taxes (Svoboda)	7,614.96	8,173.26	+	558.30
Commission	42.00	60.20	+	18.20
Manuscript	843.43	2,895.00	+	2,051.57
Newspaper	380.60	572.30	+	191.70
Pension	651.00	651.00		
Donations		6.00	+	6.00
Machinery				
Cards and Calendars		39.00	+	39.00
New Jersey Sales Tax	45.51	168.27	+	122.76
Miscellaneous	5,884.32	6,246.74	+	362.42
Total	217,833.08 • A	213,380.04 • A	−	4,453.04-
Discount on Purchase	212.13-	102.07-	−	110.06
Grand Total	217,620.95 * A	213,277.97 * A	−	4,342.98-

Порівняльне зіставлення прибутків і витрат Союзівки за вісім місяців 1970 і 1969 рр. додане тут також. Прибутки зменшилися приблизно на 15 відсотків в порівнянні до минулого року. Причиною цього були зменшені грошові впливи за перших 5 місяців і зменшення прибутків у серпні. 19 000 дол. серпневого зменшення вплинів у порівнянні до минулого року спричинені у великій мірі тим, що в 1969 році значна частина оборотів великого кінця тижня, зв'язаного з Днем Праці, була записана на серпень. Тому, що всі прибутки цьогорічного Дня Праці включені у вересневі записи, передбачуваний прихід за вересень 1970 р. буде більший, як минулого року і загальна сума за серпень і вересень повинна бути майже така сама. Книгування за жовтень і листопад повинно виказати вищі прибутки, як за такі ж місяці минулого року і є цілком можливе для нас закінчити цей рік із вищим прибутком, як він був у 1969 році.

Ми зазнали більше труднощів в забезпечуванні такої ж самої обслуги на високому рівні, як у минулому, і зажалення гостей були більші як колись. Утримування і направа наших будинків і вдержування наших площ на Союзівці було понижче звичайного стандарту. Головна трудність була в недостачі кваліфікованих і надійних працівників.

Однією із ясних сторінок Союзівки в цьому році була висока якість розвагових і культурних програм в суботу і в неділю вечорами і також під час звичайних днів тижня. Талановиті, здебільшого молоді працівники, були блискучими виконавцями танцювальних виступів, хорових й інструментальних концертів. Ці програми притягали більше глядачів і слухачів, к у минулому. Особливо ж збільшилася значно участь молоді в цих імпрезах. Це створювало нові проблеми, бо багато з-поміж наших молодих людей не цілком відповідають встановленим у нас вимогам і більшість з-поміж них обмежені у видаткуванні грошей. У висліді ми мали більше праці і менше прибутків. Збільшене перелюднення й активність є причиною для критики й зажалень збоку нашої старшої клієнтелі.

Літній табір дл дітей віком 7 до 11 років був дуже успішний. Протягом шести тижнів від 21 червня до 1 серпня ми мали 30 учасників в перших трьох тижнях і після них 56 дівчат в дальших трьох тижнях.

Курси Українознавства з участю 65 зареєстрованих студентів почалися 3 серпня і закінчилися 27 серпня. Градували 53 студенти. Курси відбувалися під керівництвом проф. Василя Стецюка. Програма Курсів була подібною, як у попередніх роках з першістю для української мови, літератури, історії і географії. Відбувалося також навчання народних танків, співу і роблення кераміки. На найближчий рік плянуються певні зміни з метою приділити більше уваги актуальним питанням української спільноти і сучасного організаційного життя ЗСА і Канади.

Спортова діяльність, включно з теннісовими і плавацькими змаганнями притягнула більше молодих людей і брало в них участь більше заавансованих змагунів. Цьогорічні спортові заняття під час Дня Праці відбувалися при рекордовій кількості глядачів.

A comparative statement of Soyuzivka income and expenses for eight months in 1970 and 1969 is attached. Income decreased by approximately 15% from last year. This was due to lower receipts for the first five months and a decrease in August. The August decrease of $19,000 compared with last year was due in great part to the fact that a substantial part of the Labor Day week-end business in 1969 was included in the August figures. Because all of the Labor Day receipts this year are included in the September figures, the anticipated income for this September will be larger than last year and the totals for August and September should be about the same. Bookings for October and November should produce a higher income than the same months last year and it is still possible for us to end the year with a higher income than in 1969.

We experienced more difficulty in providing the same high-level service as in the past and complaints from guests were greater than previously. The maintenance and repair of our buildings and the upkeep of our grounds were below our usual standards. The principle difficulty has been the lack of qualified and dependable help.

One of the bright spots of Soyuzivka this year was the high quality of the entertainment and the cultural programs on Saturday evenings and during the week. The talent, mostly young employees, performed brilliantly in programs of folk dancing, choral, and instrumental concerts. These programs attracted larger audiences than we had in the past. Youth attendance in particular was increased considerably. This has created new problems because many of our young people do not fully conform to our standards and most of them have limited spending money. The result is that we have more work and less revenue. The increased crowding and activity is also a cause for criticism and complaints on the part of our older clientele.

The summer camp for children from age 7 to 11 was highly successful. Lasting for six weeks from June 21 to August 1, we had 30 boys attending for the first three weeks followed by 56 girls for the balance of the period.

The Cultural Courses with 65 students registered started August 3 and were completed on August 27. Fifty three students graduated. The courses were under the direction of Prof. B. Steciuk. The format of the courses was similar to previous years with priority given to Ukrainian language, literature, history, and geography. Folk Dancing, singing, and ceramic making were also taught. Changes are being planned for next year with the thought that current Ukrainian community problems and present organizational life in the United States and Canada would be given more emphasis.

Sports activities including the tennis tournaments and the swimming meets attracted more young people and a higher caliber of participants. This year's Labor Day week-end sports program drew record crowds.

No major improvements were undertaken at Soyuzivka during this year with the exception of the drilling of a new well. Water is not an immediate problem but we are preparing for the future. A critical immediate problem is our sewage system. Existing facilities are under strain and we

На Союзівці в цьому році не переведено ніяких більших поліпшень за вийнятком верчення нової криниці. Вода не є тепер безпосередньо акутною проблемою, але ми готуємося на майбутнє. Критичною і пекучою уже проблемою є справа каналізаційної системи на Союзівці. Наявні інсталяції перевантажені і ми мусимо подбати про нові. Приготовано вже відповідні пляни і передано їх на затвердження урядовим установам для охорони здоров'я. Кошти цих інсталяцій мали б виносити долярів.

Дуже конечним є поліпшення приміщень нашої харчівні. Треба вставити нову підлогу, відновити і прикрасити стіни і стелю і заінталювати схолодження. Покищо не маємо кошторису цих поліпшень, але вони будуть зроблені ще перед новим сезоном 1971 року.

Потребує охолодження також Веселка, але з цим мусимо чекати, поки не буде потрібних фондів на це поліпшення.

Видатним досягненням праці нашої Культурної Комісії є завершення підготови всіх матеріялів для другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавтсва включно із приготуванням індексу. Видавництво Торонтонського Університету плянує закінчити друкування 6 000 примірників другого тому ще перед кінцем року разом із додатковим передруком 2 000 примірників першого тому. Одержано вже 85 передплат на другий том і кількість замовлень на перший і другий томи досягла цифри 58.

Під час Конвенції в травні я звітував про поступ з плянами будови нашого нового будинку і тоді я заявив згідно з даними нам кошторисами архітектів, що треба сподіватися, що кошти будування винесуть приблизно 8 500 000 долярів. Одержані минулого місяця оферти від котракторів вказують, що ці кошти перевищать суму — 10 000 000 дол. Підвишка зумовлена збільшеними коштами праці і збільшенням цін будівельних матеріялів.

В нашому звітуванні під час Конвенції річний прибуток за винайм був встановлений на суму 7.00 дол. за квадратову стопу. З огляду на підвищені кошти будови ми підвищили цю оплату на 8.00 дол. У наших переговорах із Першим Національним Банком Джерзі ми випрацювали проєкт 15-літньої умови винайму, в якому передбачений чинш в сумі 9.00 дол. за квадратову стопу протягом перших 5 років; 8.50 дол. за квадратову стопу в дальших п'яти роках і 8.00 дол. в останніх п'яти роках. Цю умову винайму вже написано і передано банкові для виконання. Загальний гуртовий чинш за 15 років, що його сплатить цей банк за винайм 4-го, 5-го і 6-го поверхів, в цілості 52 000 сум, дасть понад 6 мільйонів долярів. Ця загальна сума може дещо змінитися, якщо площа для винайму буде змінена внаслідок можливих поправок у плянах будови. Ніяких комісійних чи інших оплат, звичайних у трансакціях з посілостями нерухомими, не буде виплачено нікому за переведення цієї умови винайму. Одинокою належністю будуть законні оплати за приготування умови винайму.

Коли ми підпишемо цю умову винайму в накреслених тут рямцях, наш Головний Екзекутивний Комітет буде рекомендувати започаткування будови 15-поверхового будинку згідно з плянами наших архітектів і за ціну не вище 10 мільйонів долярів.

Коли запроєктована умова винайму з банком не буде завершена, але змінена в тому напрямку, що буде зменшена площа винайму, або буде зредукована оплата за квадратну стопу, то ми будемо рекомендувати, щоб уповажнити Головний Екзекутивний Комітет продовжувати реалізацію теперішнього проєкту, якщо в його оцінці це буде в найкращому інтересі Союзу або ж зменшити величину будинку до десяти або дванадцяти поверхів.

Зіставлення проєктованих прибутків і видатків для 15-поверхового і 10-поверхового будинку долучені до цього звіту.

Останнього місяця ми одержали від Обезпеченевого Департаменту стейту Ню Джерзі їхнє звідомлення про перевірку умов нашого Союзу за період трьох років, закінчений днем 31 грудня 1968 року. Дехто із Вас уже читав це звідомлення і всі Ви повинні його прочитати, бо цього вимагає Обезпеченевий Департамент. З нашої точки погляду це звідомлення можна вважати дуже добрим. Екзамінатори встановили деякі малі недотягнення, але ці справи вже полагоджені або будуть полагоджені задовільно. Важливіші справи, заторкнені в цьому звідомленні, включають факт, що наші протоколи не ведуться в приписаній законом формі, що деякі морґеджові документи не зберігаються відповідно у файлах (папках) і що не перевірено вплачення податків від нерухомих посілостей на деякі посілості, для яких ми уділили морґеджові позички. В листі до Обезпеченевого Департаменту з 4 вересня ц. р. я підтвердив одержання звідомлення і повідомив, що їхні рекомендації будуть полагоджені. Водночас із цим я сповістив департамент про вимагані ними наші пляни нового будинку.

Члени Екзекутивного Комітету обмірковували і передискутовували різні справи, включно із тим, як знайти способи, щоб допомогти нашим членам старшого віку, які мають повне забезпечення, щоб випрацювати більш атрактині програми для наших відділових зборів, щоб включити молодих людей у діяльність відділів, тощо. Віримо, що можна добитися в усьому цьому поступу, якщо ми всі особисто постановимо собі нашою ціллю заохотити наших членів, щоб вони використовували апарати, як засіб для громадської праці. Сьогодні групові акції — це найбільш ефективний спосіб, щоб чийсь голос дійшов туди, куди треба. Наші члени повинні скористуватися силою їхніх Відділів і використати їх, як базу для пожвавленої праці в їхньому найкращому інтересі.

У моїх вступних зауваженнях я згадав, що кожен член Головного Уряду повинен бути добре поінформований, якщо він має давати максимальну підтримку в розвитку нашої організації. Кожен з Вас повинен докладно познайомитися з нашими щомісячними звітами, які появляються у „Свободі" з кінцем кожного місяця. В них Ви знайдете про те, що сталося місяць перед тим. Ви зможете довідатися, які Відділи зорганізували членів і скільки, які Відділи платять вкладки і як багато, які інші гроші одержуємо, про кількість смертей і виплачених обезпечень, скільки грошей інвестовано нами і в що, разом із зіставленням, в якому подані загальні активи і зобов'язання. Вивчаючи ці місячні звідомлення, Ви зможете встановити для себе самих, який поступ ми зробили.

В додатку до знання загальних напрямних наших загальних справ Вашим обов'язком, як головних радних і контролерів, є ознайомленість з Вашими власними місцевостями і їх околицями. Ви повинні бути знайомі з кожним Відділом і з його урядовцями. Ви маєте знати їхні проблеми і бути готові допомагати відділовим урядовцям у розв'язуванні їхніх проблем. Як члени Головного Уряду, Ви маєте спроможність впливати на Ваші місцеві Відділи, щоб вони працювали більш ефективно. Але Ваша здатність виконувати це, буде залежне від того, як добре Ви знаєте нашу діяльність і завдання, наскільки Ви поінформовані своєчасно про все те, що діється, і скільки часу Ви готові присвятити Вашим місцевим справам. Це вимагає посвяти з Вашого боку, але я знаю, що Ви, як свідомі наших завдань громадяни приймете цей заклик і відповідальність радо і з відданістю. Маю надію, що ці перші збори у Вашій чотирирічній каденції будуть новим етапом до ще важливіших досягнень в нашому майбутньому. Ми всі мусимо змагати до все ліпшої праці, бо наші члени заслуговують тільки на те, що найкраще.

must provide a new installation. Plans have been prepared and submitted to the health authorities for approval. The expected cost will be $5.500.

A much needed improvement is needed in our dining room. We have to install new flooring, redecorate, and install air conditioning. As yet we do not have cost estimates for this work but it will have to be done before the new season in 1971.

Veselka is also in need of air-conditioning but this improvement will have to wait until we have more funds available.

The high-light of our Cultural Committee's work this year was the completion of the processing of all the material for Volume II of UKRAINE: A Concise Encyclopeadia, including the preparation of the index. The University of Toronto Press is scheduled to complete the printing of 6000 copies of Volume II before the end of this year together with an additional reprint of 2000 copies of Volume I. Advance orders for Volume II have reached 85. Advance orders for Volume I and II have reached 58.

At the Convention in May, I reported on the progress of the plans for our headquarters building and at that time I advised on the basis of the architects estimates it was believed that the cost of the building would be approximately $8,500,000. Last month preliminary bids received from four contractors indicated that the cost would be in excess of $10,000,000. The increase was due to higher labor costs and increases in building material prices.

In the presentation at the Convention the annual rental income was projected at $7.00 per square foot. In view of the indreased costs we have revised this projected rental to $8.00 per square foot. In our negotiations with the First Jersey National Bank we tentatively worked out a fifteen year lease agreement providing for a rental of $9.00 per square foot for five years; $8.50 per square foot for the second five years; and $8.00 per square foot for the last five years. This lease agreement has been drafted and submitted to the bank for execution. The total gross rents for 15 years to be paid by the bank for the 4, 5, and 6th floors, a total of 52,200 amounts to over $6,000,000. This figure may change slightly if the rentable area is changed by possible alterations in the construction plans. No real estate commissions or any other charges will be paid to anyone for negotiating this lease. The only charge will be legal fees for the drawing of the lease agreement.

If we conclude the lease agreement as herein above outlined, our Supreme Executive Committee recommends that we proceed with the construction of the 15 story building as planned by our architects at a cost not to exceed $10,000,000.

Should the bank lease not be consummated as proposed but is modified in that the area is reduced and/or the square foot rental is reduced, we recommend that the Supreme Executive Committee be authorized to proceed with the present project if in its judgement it is considered in the best interests of the Association to do so or reduce the size of the building to either ten or twelve stories.

Income and Expense projections for a 15 story and a 10 story building are attached.

Last month we received from the New Jersey Insurance Department their Report of Examination on the Condition of our Association for the three year period ending December 31, 1968. Some of you have read the report and all of you will have to read it since it is so required by the Insurance Department. From our point of view the report can be considered excellent. A number of minor discrepancies were uncovered by the examiners but these matters were settled or will be settled satisfactorily. Major items that were commented on included the fact that our minutes were not kept in legal form, that some mortgage documents were not in our files, and that the payment of real estate taxes was not verified on several properties on which we hold mortgages. On September 4 I wrote to the Insurance Department acknowledging receipt of the copy of the report and advised them that their recommendations would be followed. I also advised them of our plans for the new building as they had requested.

A number of items have been under discussion amongst the members of the Executive Committee including ways to assist our older members holding whole life certificates, ways to set up more attractive programs for Branch meetings, ways to involve more young people in Branch activities, and so on. It is our belief that progress can be made if we all individually make it our business to encourage our members to utilize the Branch apparatus as the vehicle for Community work. Today group action is one of the most effective ways to make one's voice heard. Our members should take advantage of their Branch power and use it as a base for furthering their best interests.

In my opening remarks I mentioned that every member of the Supreme Assembly should be well informed if he is to be of maximum assistance in promoting our organization. Everyone of you should thoroughly familiarize yourselves with our monthly reports that appear in Sovoboda at the end of each month. Here you will find what happened the month before. Youth will find out what Branches organized members and how many, what Branches paid their dues and how much, what other monies were received, the number of deaths and the benefits paid, how much was invested and in what, and a statement showing the total assets and liabilities. By studying these monthly reports you will determine for yourself what progress is being made.

In addition to knowing the general trends of our overall affairs it is your duty as auditors and advisors to know your own local areas. You should be familiar with every Branch and the Branch officers. You should know their problems and be ready to help the Branch officers in solving these problems.' As members of the Supreme Assembly you are in a position to inspire your local branches to work more effectively. But your ability to serve will depend on how well you know our business, how up-to-date you are on what is happening, and how much time you are willing to devote to your local problems. This involves a sacrifice on your part, but I know that as community minded citizens you accept the challenge and the responsibility with eagerness and dedication. My hope is that this first meeting of our four year term will set the stage for more meaningful accomplishments in the days ahead. We must all strive to do a better job for our members deserve only the best.

PROJECTED RENTAL INCOME AND EXPENSE
10 Story Building
Total rentable area, excluding U.N.A. — 121,800 sq. ft.

Rental Income:		
First Jersey National Bank		
45.000 sq. ft at $8.00 per sq. ft.		$360,000.
Other Tenants		
76.800 sq. ft. at $8.00 per sq. Ft.		614.400.
		$974,400.
Expenses:		
Real Estate Taxes	$150,000.	
Operation & Maintenance	240,000.	
Total Expenses		390,000.
Net return		$584,400.
Investment	$7,500,000.	

(Продовження на стор. 5-ій)

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 4-ої)

PROJECTED RENTAL INCOME AND EXPENSE
15 Story Building
Total rentable area, excluding U.N.A. — 208,800 sq. ft.

Rental Income:		
4th, 5th, 6th Floors		
First Jersey National Bank		
52,200 sq. ft. — average $8.50 per sq. ft.		$443,700.
7th thru 15th floors		
156,600 sq. ft. at $8.00 per sq. ft.		$1,252,800.
Parking area		15,000.
Store Rental		6,000.
		$1,717,500.
Expenses:		
Real Estate Taxes	$260,000.	
Operation & Maintanence	400,000.	
Total Expenses		660,000
Net return		$1,057,500.
Investment	$11,000,000.	

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ІВАНА ТЕЛЮКА

Складаючи перший звіт з моєї діяльности після мого вибору на відповідальний пост заступника головного предсідника Українського Народного Союзу, уважаю потрібним у кількох словах з'ясувати мої погляди на ролю таких громадських установ, як наша й подати принципи, якими я керувався досі в громадській праці та буду керуватися на новому союзовому пості. Уважаю УНСоюз одним з важливих складників української організованої громади у вільному світі. Хоч він має свої окремі завдання, то вони є підпорядковані цілості нашого громадського життя та повинні бути здійснювані в гармонійній співпраці з цілим національним організмом, маючи на увазі загальне добро цілої української спільноти. Як суспільно-економічна установа УНСоюз спирається на союзовій, а посередньо на цілій українській спільноті. З неї він дістає свої життєві соки, з нею, при співучасти всього членства і всього нашого загалу, він має вести свою працю, здійснювати свої цілі та здобувати успіхи. Так дивлючися на природу УНСоюзу і його завдання, як складової частини нашої громади, моїми принципами в праці на провідному становищі в УНСоюзі будуть: а) якнайтісніший зв'язок не лише з Головним Екзекутивним Комітетом й Головним Урядом нашої установи, але також з цілим членством і з кожним членом, який бажає собі співпраці, чи має які потреби, в яких я зможу йому допомогти; б) якнайширша громадська, демократична співпраця з усіми активними союзовими діячами, бо тільки при їх помочі зможемо досягти наші цілі; в) в нашому неспокійному часі буду старатися бути чинником об'єднання й громадського полагоджування всяких непорозумінь, бо тільки згода і підпорядкування особистого загальному зможуть принести користь й запевнити дальший ріст УНСоюзу; г) як господарський, фінансовий діяч підходжу до життєвих проблем з теоретичного і практичного боків й тому також в межах УНСоюзу буду ставити собі й нашій установі по змозі великі, але водночас реальні цілі й буду до їх реалізації прямувати наскрізь реальним шляхом. Хоч мій пост новий, то УНСоюз, його цілі, завдання і праця відомі мені від 1949 року, бо вже два десятки років працюю в його межах, тому сподіюся, що, не оминаючи помилок, яких встерегтися не може ніхто з нас, зможу принести користь для нашої великої й важливої для всього українського світу, установи.

Маю намір бути не лише заступником головного предсідника, тобто заступати його тоді, як він буде перешкоджений, але також активним членом союзових органів та активним робітником при розбудові нашої установи. Я бажав би при тому бути активним передусім в тих ділянках, які мені по освіті, професії, як коледжового професора, за уподобанням та дотеперішнім досвідом в громадській і союзовій праці, є найближчими і які найкраще знаю. Тому я пропонував нашій Екзекутиві на її нарадах в дні 7-го липня ц.р., та пропоную тут, Вам, Пані й Панове Головні Урядовці УНСоюзу, скористати з моєї готовости працювати активно в ділянці організаційній, зокрема ж в моїй околиці, а саме на терені Нової Англії, тимбільше, що від довгих років знаходжуся в самій середині цієї праці, як секретар 414-го Відділу в Ню Гейвені та як довголітній голова Окружного, чи радше Стейтового, Комітету Відділів УНСоюзу. Я радо працюватиму в ділянці зв'язків з нашою молоддю, зокрема студентською, в ділянці культурних справ і зв'язків з професійними організаціями, а також у фінансових справах, які мені близькі по-світі та професії.

За короткий час мого урядування, яке розпочалося недавно, я відвідав ряд Відділів на терені свого стейту та Нової Англії й здобув деякий досвід, який каже мені, що нам треба окрему увагу звернути на придбання нових обласних організаторів, які постійно і часто опікувалися б всіми Відділами УНСоюзу. Відділи Нової Англії ще такої опіки не мають. Поки її дістануть, слід нам з ними вдержувати частий контакт. Радо й на будуче буду використовувати свій вільний час на такі поїздки. Я відвідав декілька разів головну канцелярію УНСоюзу і перевів численні розмови з членами Екзекутиви, обговорюючи їх працю та взаємну співпрацю. Я старався можливо докладно познайомитися з усіми відділами тієї канцелярії, які стоять під кермою поодиноких членів Екзекутиви, зайнятих в канцелярії, й вже маю деякі поради, які слід було б узглядінити в їх праці, а які, сподіюся, буду мати змогу висловити в часі дискусії над минулою та ще більше майбутньою працею УНСоюзу, що й є головною метою наших теперішніх нарад. З моєї дотеперішньої праці згадаю ще мою участь, як репрезентанта УНСоюзу, на монтреальському Конгресі загальної студентської централі ЦЕСУС, який відбувся минулого місяця, на якому я мав змогу познайомитися з сучасними проблемами нашої студентської молоді в усіх краях поселення української спільноти. Наша постійна допомога молоді, зокрема студентській, — це непроминаюче завдання нашої установи. УНСоюз та вся наша спільнота дістануть від наших студентів стільки, скільки ми тепер, за час їх студій, дамо їй. Хоч не обстоюю погляду, що УНСоюз повинен бути всюди і керувати всім нашим життям, то думаю, що найтісніший зв'язок з нашим студентством та його організаціями, повинен бути постійно вдержуваний. Додати б до недовгої листи моєї союзової активности в останньому часі мої відвідини, в часі поїздки до Бостону, проводу Фонду Катедри Українознавства на Гарвардському Університеті, якому ми чимало вже допомогли і ще більше повинні допомогти в повному здійсненні його грандіозних плянів. Також я був приявним на Союзівці в часі спортових змагань нашої молоді в Дні Праці та сумежного кінця тижня, де зустрів багато союзових діячів. Поза УНСоюзом беру активну участь в ширшому громадському житті своєї громади і околиці та допомагаю в цьогорічній осінній виборчій кампанії для вибору на видні політичні пости справжніх, випробуваних приятелів української справи, зокрема в перевиборі сенатора Дада. А на кінець хочу додати, що поза цією кампанією не забуваю найважливішої, союзової кампанії за придбання нових членів, потрібних для постійного розвитку УНСоюзу й досі мені повелося придбати 16 членів. Маю тверду постанову доповнити це число, ще перед закінченням року, до круглої 25-тки й до цього закликаю усіх Вас, щоб ми спільними силами допомогли закінчити цей важкий у втрати рік повним успіхом.

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА НА КАНАДУ СЕН. ПАВЛА ЮЗИКА

Я здавна цікавлюся Українським народним Союзом й його динамічним розвитком. Після останньої конвенції УНСоюзу й вибору мене на його екзекутивний пост, я стараюся ближче познайомитися станом і справами Союзу та причинитися до його дальшого р о з витку. Ідучи сюди я одержав від директора К а н а дійської Канцелярії Богдана Зорича докладний звіт про організаційний стан УНСоюзу в Канаді, який підкреслює, що, як в минулому, так і в цім році союзова Канада виконує свої завдання добре, а навіть краще, як загал УНСоюзу. Про це свідчать числа. В цім 1970 році, за перших сім місяців, Відділи Канади придбали 731 нових членів, що, в порівнянні з загальним числом членів придбаних в тому часі в цілім УНСоюзі 3,417, становить понад 20%, мимо того, що канадійське членство становить лише десяту частину загалу членів УНСоюзу. Треба додати, що здобуток цього року є на 334 членів більший як у минулому році. Минулий рік замкнули Відділи УНСоюзу в Канаді загальним числом 9,113 членів, а з кінцем липня ц. р. це число піднеслося на 224 членів і досягло 9,337 членів.

Щоб допомогти в дальшому рості УНСоюзу, в літі цього року, я відбув довшу, місячну, поїздку з головним предсідником Йосипом Лисогором, в далекі, західні провінції Канади, де я зустрівся з багато українськими громадянами та з численними союзовими діячами й мав змогу докладніше пізнати союзові проблеми. Я стрічав добрих союзових секретарів, які задовільно працюють, але й стрічав таких, які шкодять УНСоюзові і яких слід усунути. Є багато таких секретарів, які довго виконують свій уряд і впродовж того довгого часу втратили свій динамізм. Відновлення й відмолодження секретарського складу принесе кращий розвиток УНСоюзу.

Я стрічався з нашою, канадійською, українською молоддю. Багато молоді не говорить по-українськи, але цікавляться українськими справами. Їм не подобається старий стиль нашої політичної активности й ставлять собі і нам питання „даз іт пей ту бі Юкреніен", але до УНСоюзу вони ставляться позитивно, бачучи в нім конкретні цілі та практичні засоби праці. Їх треба притягнути до нашої установи.

Положення УНСоюзу в Канаді є інакше, як в ЗСА. УНСоюз тут ставлять нарівні з іншими канадійськими асекураційними установами, не доглянувши його великої громадської праці і надбань. Нам треба добре попрацювати над цим, щоб цей погляд змінити та добитися загального визнання УНСоюзу в Канаді, подібно, як це є в ЗСА. Думаю, що наша поїздка по Канаді до цього в значній мірі причинилася. Нам треба дальше змагатися за ширший погляд на УНСоюз у Канаді.

В Канаді союзовими справами занимається Канадійська Канцелярія УНСоюзу. Є Канцелярія, але треба для неї відповідного бюра, секретарки і пляну праці. Остання конвенція УНСоюзу одобрила дотеперішнього директора Канцелярії Богдана Зорича надальше на той пост й тепер треба збільшити число організаторів й разом з дотеперішніми розпочати живу діяльність, спершу на практичний плян діяльности, розмежування праці поміж поодиноких працівників та повної співпраці поміж ними.

В моїй поїздці мені помагали головні урядовці Іван Геврик і Василь Дідюк та директор Богдан Зорич. Також в часі тої поїздки ми договорилися щодо співпраці з кол. головним контролером Гірняком, який тепер працює на терені Канади і вже зорганізував там один союзовий Відділ.

Не тільки в Канадійській канцелярії, але взагалі в УНСоюзі треба багато дечого змінити. Ми повинні скерувати наш зір в майбутнє, забувши про вчорашні недотягнення. Треба збільшити зв'язок з тереном. Всім нам треба виїздити до Відділів і з ними та загалом членів вдержувати тісний зв'язок. Треба вчитися від англійців, як переводити коротко конвенції і наради, як писати та складати короткі звіти та як плянувати працю і її практично й успішно виконувати. Ми тут рішаймо про загальні речі, а решту залишім Екзекутиві до виконання. Пляну праці і точний поділ функцій поодиноких урядовців допоможе в співпраці та збільшить успіхи.

Тішуся, що в проводі Українського Народного Союзу маємо провідних людей з різних партійних і непартійних організацій, які виявляють свою добру волю щодо співпраці для загального, культурного, економічного й політичного добра українців. Бажаю, щоб ця гармонійна праця продовжувалася і зростала та щоб Український Народний Союз був постійним авангардом поступу і здійснення великих ідеалів нашого народу.

REPORT OF VICE PRESIDENT MARY DUSHNYCK

This report will consist of activities of this officer since the Convention, with some recommendations concerning UNA women, especially.

This officer visited UNA Branch 28 in Houston, Texas in June and met with its officers and members. Though small in membership, it has a potential for development if nurtured by more frequent visits by our organizers or officers, to engender interest in the UNA and to activate the present membership, especially the youth, as well as the women and the Ukrainian American community in general. Our active interest in and attention to these western branches a necessity is if we hope to expand further. This opinion was expressed during the visit to Houston.

At the UNA Cultural Courses at Soyuzivka this officer attended the banquet and students' concert and spoke to the class of 53 students at the graduation.

She represented the UNA at the annual 3-day Labor Day weekend Sports Tournament at Soyuzivka, taking part in the opening ceremonies, giving out medals to swimming champions, and, at the closing ceremonies, presenting tennis trophies, including her sportsmanship trophy. The success of this annual sports weekend is a most encouraging example of youth manifestation. This year saw a record number of 213 athletes taking part and a substantial increase in the youngest categories of boys and junior girls. (Last year we did not have a junior girls division.)

This officer also attended the 19th SUMA rally in Ellenville, N.Y., another successful annual event in which youth plays a leading role.

The new district organizer and field representative, long sought, for New York, Mr. Wasyl Orichowsky, was introduced at the UNA New York District Committee organizational meeting attended by this officer.

She participated in the UNA Scholarship Committee meeting and favors giving more scholarships in smaller amounts.

Immediately after the close of the UNA Convention, this officer, as the UNA representative, attended the funeral of Mrs. Maria Malevich, former UNA Vice President, who had died in Cleveland during the Convention. A eulogy was delivered by this officer at the gravesite and on the Komichak radio program about Mrs. Malevich's contributions to the UNA and the Ukrainian American community.

Since the Convention, delegate Mrs. Sofia Hunka, long active in Rochester, N.Y. as secretary of Branch 36, also passed away.

This officer organized 13 new members thus far this year.

Our founding fathers built this organization 76 years ago as a benefit society based on "braterstvo." The UNA must return to the original concept of fraternalism, which called for benefitting its members and being of service to them.

One of the primary areas where this should be applied is in aid to sick members, especially to UNA women members who are not receiving aid equal to that of UNA male members. Although this subject was discussed at the Convention, the matter is in status quo. At a time when the Equal Rights for Women Amendment was passed in the House of Representatives by a vote of 350-15 and is now before the Senate, the UNA should not be behind the times and continue the discrimination against women members who pay the same dues and funds contributions as UNA men. Funds should be found to correct this inequity and increase fraternal benefits.

Charity begins at home, let us remember.

To help further the cause of fraternalism and foster its return, women should be in the forefront of this effort, starting at the grass roots or among the branches. Women's committees could be formed in most sizable branches to help the elderly, the weak, the ill, the needy and particularly the youth.

Also, these women's committees could become involved as UNA units in local community projects, such as fighting drug addiction, pornography, pollution, crime, etc.

It is hoped the UNA will have a Women's Page editor to stimulate the further participation of women in the UNA through timely topics of interest to them.

UNA women, especially the 85 branch secretaries, are active in the growth of the UNA. This year 13 women organized 10 or more members. Those having 25 or more members include Kvitka Steciuk and Anna Hnatiuk, each with 31 members, and Sofia Kuca with 26. Luba Basko, 1969's top woman organizer, has 24 new members. By the end of the year there will be many more women among UNA Champions Club members and UNA Builders.

In this connection, it is suggested that as an incentive to our women, special prizes be awared to the three top women organizers for 1970.

* *

The Women's Committee present at this meeting has started discussions on possible programs and recommendations, which will be presented later.

ЗВІДОМЛЕННЯ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА І РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ ВОЛОДИМИРА СОХАНА

Звітовий час 8 місяців 1970 року можна виразно поділити на два різні періоди, коли брати під увагу стан і рух нашого членства. В першому доконвенційному періоді УНСоюз постійно зростав у числі членів, а в другому післяконвенційному — поніс втрати. Але в підсумках за всіх вісім місяців, тобто за час від 1-го січня до 31-го серпня 1970 року УНСоюз все таки виказав прибуток 345 членів у загальному числі членства, бо з 1-им січня 1970 було в УНСоюзі всіх членів 89,107, а з кінцем серпня мав їх УНСоюз 89,452. Натомість в числі активних членів зазнали ми значної втрати 888 членів, бо стан активного членства виносив на початку року 75,583, а з 31-им серпня 1970 року було активних членів вже тільки 74,695.

Залучені до звіту таблиці із числами членів на початку року і з кінцем серпня найкраще ілюструють прибутки і втрати членства по департаментах молоді, дорослих і акцидентового забезпечення. Але для повного образу згаданих двох періодів росту і зменшення стану членства найкраще може послужити таблиця із числами стану всього членства за місяцями (з кінцем кожного місяця) цього року та таблиця із числами чистих втрат в поодиноких місяцях внаслідок самих суспенз. Бо подані числа суспенз вказують, що після конвенції суспензи наших грамот значно зросли, а наша аналіза цих суспенз виказала, що це були в більшості суспензи недавно виданих грамот із другої половини 1969 року та з початку 1970 року.

Ці втрати внаслідок суспенз були до певної міри теж сподіваними втратами, бо вони в подібний спосіб надщерблювали наш чисельний стан членства також після декількох попередніх конвенцій, коли перед конвенціями велись інтензивні кампанії із винагородами та конвенційними відзначеннями, не кажучи вже про те, що чимало відділів старалося до кінця передконвенційного року доповнити членство, щоб мати право на репрезентанта, чи репрезентантів — делеґатів на Конвенцію. До кінця 1970 року сподівані та передбачувані втрати у числі членства перевищать число 6,500, тому закінчення цього року із прибутком в стані членства вимагало б значного збільшення чисел нових членів впродовж осталих місяців цього року.

Досі приєднано 3,706 нових членів, але впродовж цих 8 місяців втратив УНСоюз вже понад 3,500 членів, в тому 331 членів суспендованих, 581 членів, які померли, 589 членів, які відійшли із грошовими зворотами, 1,527 членів із виплаченими Е грамотами та 1,497 членів із грамотами кляс Р, за які закінчено платити вкладки.

РУХ І СТАН ЧЛЕНСТВА УНС
за вісім місяців 1970 року

	Молодь	*Дорослі*	*АДД*	*Разом*
Стан активних членів 1-го січня 1970 року	23,279	48,670	3,634	75,583
Стан активних членів 31-го серпня 1970 року	22,761	48,010	3,924	74,695
Прибуток або втрата за вісім місяців 1970 р.	— 518	— 660	+ 290	— 888
Стан усіх членів 1-го січня 1970 року	26,315	59,158	3,634	89,107
Стан усіх членів 31-го серпня 1970 року	26,026	59,502	3,924	89,452
Прибуток або втрата за вісім місяців 1970 р.	— 289	+ 344	+ 290	+ 345

Стан усіх членів з кінцем поодиноких місяців 1970 року		*Втрати в членстві внаслідок суспенз по місяцях 1970 р.*	
31-го січня	89,027	Січень	33
28-го лютого	88,957	Лютий	38
31-го березня	88,947	Березень	+ 1
30-го квітня	89,505	Квітень	10
31-го травня	89,839	Травень	52
30-го червня	89,665	Червень	98
31-го липня	89,590	Липень	48
31-го серпня	89,452	Серпень	53

Ці числа — це чисті втрати після відтягнення від суспенз членів прийнятих наново.

ВТРАТИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ПО МІСЯЦЯХ 1970 РОКУ

	Суспензи	*Посмертні виплати*	*Грошові звороти*	*Виплач. Е грамоти*	*Виплач. Р грамоти*
Січень	33	84	67	231	213
Лютий	38	62	60	213	233
Березень	+ 1	84	76	215	234
Квітень	10	58	71	166	176
Травень	52	72	56	177	121
Червень	98	73	84	198	198
Липень	48	76	84	161	178
Серпень	53	72	91	166	144
Разом	331	581	589	1,527	1,497

КАНЦЕЛЯРІЙНІ ПРАЦІ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ

Канцелярійні праці забезпеченевої служби членам і обслуги секретарів та організаторів виконує персонал нашого Рекордового Відділу, якого я з гордістю називаю нашим вужчим „тімом"-дружиною. Про віддану працю цих наших службовиків згадував я у звіті на недавній Конвенції, а тут хочу лише пригадати це і рівночасно подякувати нашому головному предсідникові за висловлені признання нашому Рекордовому Відділові, які приймаю в імені нашого „тіму".

Склад службовиків нашого Рекордового Відділу неповний і ми все ще шукаємо за поповненням. Стараємося, очевидно, притягнути до праці молодших службовиків, яких треба обов'язково підготовляти на наші місця та запізнавати якнайбільше із нашим діловодством та взагалі діяльністю УНСоюзу. Про таке поступенне відмолодження складу наших службовиків треба нам думати й плянувати його наперед, щоб не опинитись колись у критичному положенні, коли не матимемо відповідних людей, які мають прийти нам на зміну.

Крім ряду поліпшень у праці Рекордового Відділу, про які я звітував на Конвенції, треба тут ще згадати про наші дальші старання змеханізувати працю через впровадження бюрових машин. Ми ще дальше стоїмо перед питанням, чи купувати, чи рентувати нові бюрові машини, чи може виконувати цілий ряд праць на бюрових машинах в сусідньому банку, тому, що кошти купівлі, чи навіть винайму нових машин дуже великі в порівнянні із коштами вдержування машин, що ними ми тепер, на мою думку, найбільше економічно користуємося. За машини, що їх маємо тепер в нашій канцелярії, платимо місячний абонамент за їх направи та опіку над ними (maintenance) всього $130.00, а за рентування пропонованих нам нових машин IBM системи 3 прийшлось би платити майже десять разів стільки. Тому й мусимо цю справу добре розважити, простудіювати, наскільки ці нові машини будуть для нас корисними і поплатними. Якраз в наступному тижні вибираюся на дводенні курси машин системи 3, а потім ще буду старатися відвідати подібну до нашої установу, де вже такі машини впроваджено, щоб бачити їх пристосування в практиці.

Після Конвенції ми вже виготовили нові фірмові листи УНСоюзу із новою нашою емблемою та новим складом Екзекутиви на них. Також саме замовлено нові членські відзнаки, на яких вже включений прапор Канади, згідно з рішенням нашої Конвенції.

(Продовження на стор. 6-ій)

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 5-ої)

З ціллю забезпечувати в нас молодих професіоналістів я провів аналізу смертности членства УНСоюзу і порівняв її з таблицями смертности населення ЗСА. На підставі цих даних я прийшов до переконання, що ми повинні підвищити вік аплікантів, яких забезпечуємо до $10.000 включно без лікарських оглядин із 25 на 30 років, а для забезпечення до суми $3,000 без лікарських оглядин підвищити вік аплікантів до 45-го року життя. Таблиці смертности показують, що серед осіб у віці 26 до 30 років випадки смерти трапляються рідше, як у віці 21 до 25 років (тут в нашому членстві був цілий ряд випадків смерти на війні). А тут йдеться власне про молодих проспектів, які закладають свої родини, купують власні доми, і тому їм, цим молодим головам родин та у великій частині молодим заможним професіоналістам треба пропонувати забезпечення на найвищі суми в УНСоюзі. Підвищення суми забезпечення без вимоги лікарських оглядин до $3,000 для аплікантів у віці 41 до 45 років важливе для УНСоюзу і цих кандидатів у члени тим, що вони зможуть скористати із знижкових вкладок забезпечення, які признає УНСоюз за грамоти від $3,000 вгору. Згідно з цим подаю під Ваш розгляд пропозицію змін максимальних сум забезпечення і границь віку, в яких ми забезпечували б аплікантів без лікарських оглядин.

Поруч із таблицями теперішніх і пропонованих нових границь віку та максимальних сум подаю теж таку таблицю одніє чільної комерційної установи, яка, відповідно до свого майна, числа забезпечених в неї осіб та сум їх забезпечення, має вищі максимальні суми забезпечення без вимоги лікарських оглядин. Пропоновані нові таблиці для УНСоюзу відповідають станові цих справ у нашому УНСоюзі та були б потрібним кроком вперед у нашій забезпеченевій службі.

Рівночасно із цією зміною пропоную звільнити Екзекутиву УНСоюзу від постанови Головного Уряду відносно обмежень сум забезпечення для молодих мужчин у віці від 18 до 26 років, та уповноважнити Екзекутиву вирішати ці справи в будучности відповідно до стану війни та числа покликань молодих мужчин до війська. Тому що ситуація воєнних дій у В'єтнамі зміняється, як теж міжнародна ситуація не є надто стійкою, найкраще буде дати Екзекутиві такі повновласті, щоб вона відповідно до обставин рішала про більші, чи менші обмеження при забезпечуванні молодих мужчин у військово-зобов'язуючому віці.

СМЕРТНІСТЬ ЧЛЕНСТВА УНС

1965	54.4
1966	59.2
1967	58.8
1968	61.4
1969	58.09

СМЕРТНІ ВИПАДКИ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ЗА 1969 РІК

Вік членів	*Число членів у цій групі*	*Смертні випадки*	*Вік членів*	*Число членів у цій групі*	*Смертні випадки*
16	1,608	2	34	499	—
17	1,648	2	35	525	—
18	1,664	3	36	518	—
19	1,573	5	37	619	4
20	1,284	3	38	631	—
21	1,358	—	39	756	4
22	1,720	3	40	805	—
23	1,671	1	41	967	3
24	965	3	42	1,265	6
25	843	5	43	1,648	2
26	827	1	44	2,182	7
27	750	—	45	2,419	4
28	661	—	46	2,561	6
29	568	—	47	2.583	15
30	552	—	48	2,451	14
31	446	—	49	2.188	9
32	511	1	50	2,031	13
33	510	1			

ТАБЛИЦІ СМЕРТНОСТИ НАСЕЛЕННЯ ЗСА

Вік осіб	*Смертних випадків на 1,000 осіб*
0	7.08
1	1.76
5	1.35
10	1.21
15	1.46
20	1.79
25	1.93
30	2.13
35	2.51
40	3.53
45	5.35
50	8.32
55	13.00
60	20.34

ТАБЛИЦЯ МАКСИМАЛЬНИХ СУМ І ВІКУ
в яких приймаємо аплікантів без лікарських оглядин

до 25 років	$10,000
до 40 років	5,000
до 50 років	2,000
до 55 років	1,000
до 60 років	500

ПРОПОНОВАНІ ЗМІНИ МАКСИМАЛЬНИХ СУМ І ВІКУ

до 30 років	$10,000
до 40 років	5,000
до 45 років	3,000
до 50 років	2,000
до 55 років	1,000
до 60 років	500

КОМЕРЦІЙНА КОМПАНІЯ

	до 1963 року	*від серпня 1963 року*
0-14 років	$24,999	$24,999
15-30 років	24,999	24,999
31-35 років	15,000	19,999
36-40 років	7,500	9,999
41-45 років	5,000	5,999
46-55 років	2,500	2,999
56-60 років	1,000	1,499

Як Вам відомо, при забезпечуванні на вищі суми ми передавали частину риску (суми) такого забезпечення реасекураційній установі. Наш досвід із таким перезабезпечуванням виказав, що для нас було б кориснішим задержати повну суму забезпечення осіб у віці 61 до 65 років, тобто брати на себе повний риск їхнього забезпечення до $3,000 включно. Досі ми брали на себе риск забезпечення осіб у такому віці до $2,000 включно, а забезпечення вище цієї суми передавали реасекураційній установі, яка за забезпечення в такому віці числить вже досить високі премії. Пропонуючи перебрати на УНСоюз риск забезпечення цих осіб на суми до $3,000 включно, прошу рівночасно винести тут рішення, щоб ми аплікантів у віці 61-65 років перевіряли через нашу провірочну установу, так як ми робимо в кожному випадку забезпечення аплікантів кожного віку до 60 років на суми починаючи від $5,000 вгору. Так про перевірку аплікантів у віці 61-65 років, коли вони братимуть забезпечення на суму понад $2,000, як і про перевірку всіх аплікантів на суми від $5,000 вгору ми повідомимо всіх секретарів і організаторів спеціяльним обіжником, бо досвід із цими перевірками показує, що треба про ці перевірки інформувати секретарів, які, в міру потреби, могли б також інформувати про це аплікантів.

На цих наших нарадах хотів би я теж пригадати Вам мою ранішу рекомендацію, щоб УНСоюз зайнявся переписом українців на терені ЗСА і Канади. Маю на думці не статистичний перепис населення, але зібрання адрес українців обох країн, до чого можна б заанґажувати студентську молодь за домовленою винагородою від кожної адреси української родини. Такий адресар українців дав би змогу УНСоюзові знайти шлях до тисячів незорганізованих українців, на адреси яких спершу можна б висилати оказійні примірники „Свободи", матеріяли про УНС, а потім посилати до них організаторів. Цим українцям можна б висилати пропоновані мною раніше спеціяльні видання „Свободи", присвячені поодиноким містам-осередкам поселення українців, а потім чимраз більше інформувати їх та зацікавити нашим організованим життям.

Вкінці звіту повинен я ще згадати про мою співпрацю із „Свободою" в ролі спортового редактора та про наші дуже успішні спортові імпрези, які відбулися недавно на „Союзівці", а саме тенісові і плавацькі змагання за першість Української Спортової Централі Америки і Канади. Їх щорічно влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб на доручення цієї Централі, а УНСоюз, Союзівка і „Свобода" співпрацюють з ними, пам'ятаючи про наш клич „лицем до молоді". Ми віримо, що наша молодь належно оцінить вклад УНСоюзу в її спортову активність, та зрозуміє вагу діяльности УНСоюзу, який своєю фінансовою базою та людськими ресурсами може і хоче якнайкраще служити своєму членству і цілому нашому народові.

СПРАВОЗДАННЯ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ УНС ЯРОСЛАВА ПАДОХА

Ці, з волі останньої Конвенції, скликані надзвичайні наради Головного Уряду УНСоюзу, мають виразно визначену мету: на початку урядування нового Головного Уряду та його виконного органу — Головного Екзекутивного Комітету — обдумати пляни дальшої праці нашої установи й їх схвалити для запевнення дальшого розвитку і росту УНСоюзу.

Коротко триватимуть ці наші перші, після Конвенції, наради й тому короткими повинні бути наші звідомлення, й до того такими, щоб становити підставу до нашої головної програми — плянування на ближчу і дальшу ету. Тому в основу цього звідомлення лягли передусім короткі інформації про пророблену працю організаційного відділу головної канцелярії, залишаючи до звичайних нарад повне справоздання про цей відділ та широке поле інших завдань звітодавця.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПРАЦЯ ТРУДНОЩІ 1970 КОНВЕНЦІЙНОГО РОКУ

Кожний наш рік сповнений чимало труднощами, бо не рожами встелений шлях наших громадських установ. Але цей, поточний, рік має свої особливі труднощі. До звичайних труднощів прибули передусім три надзвичайні: а) двадцятиріччя масового припливу нових членів з-поміж нової української іміграції до Америки й дозрівання її грамот, б) розчарування деяких союзових працівників недавньою конвенцією і деяке припинення, чи зменшення, їхньої активности, передусім на організаційному полі (пригадаймо, що з чотирьох з половиною сотень конвенційних делегатів кандидували на 26 головні уряди понад три сотні делегатів!), та в) збільшене число втрат, зокрема внаслідок суспензи особливого роду „конвенційних" членів. Це все причинилося до особливо великих, сміло можна сказати, надзвичайних втрат членів, число яких в цім році буде з усякою правдоподібністю найбільшим числом за два десятки останніх років УНСоюзу, а може навіть найбільшим в історії УНСоюзу.

Особливо багато втрат приносить дозрівання 20-річних грамот нової іміграції. Не забуваймо, що вона почала масово прибувати до нас вже в 1948 році, а її наплив особливо зріс в 1949 і 1950 роках. В 1949 році з-поміж неї УНСоюз здобув нечувано велике число нових членів, а саме 8,154, а в 1950 році також чимале число 6.032. А що ці нові члени залюбки брали двадцятирічні грамоти, тепер прийшов до нас запізнений рахунок за цей надзвичайний прибуток: грамоти дозрівають, а велике число їх власників або застарі, або недужі, або недбалі наново забезпечитися новими грамотами.

В недавньому конвенційному звіті, зготованому навесні цього року, я писав таке: „Аж страх подумати, що в 1969 році наші втрати членів доходили до чотирьох тисяч, в 1969 році переступили чотири з половиною тисяч і мабуть дійдуть до п'ять тисяч цього конвенційного року" (стор. 69). Вже тепер, на чотири місяці перед закінченням цього року, виявляється, що ці слова були занадто оптимістичними. Немає сумніву, що наші цьогорічні втрати значно переступлять це число. І цей факт беремо до уваги, плянуючи нашу дальшу працю в цім році та встановляючи її мету й засоби.

ЗДОБУТКИ ВОСЬМИМІСЯЧНОЇ ПРАЦІ

Цьогорічний (не забудьмо!) конвенційний рік слід поділити на три різні періоди: доконвенційний й післяконвенційний, а цей останній ще на два: літній і осінній. Перший період був дуже корисний. Він був сповнений енергією, кумульованою впродовж чотирорічного міжконвенційного часу й спрямованою на нову конвенцію з надіями на не все реальні успіхи. За п'ять перших місяців до конвенції ми придбали рідко раніше бачене число 2.811 нових членів. За другий тримісячний період прибуло до цього спектакулярного числа усього 894 дальших членів і так разом, за вісім місяців цьогороку, ми придбали 3,706 членів.

Це число є дуже замітним і дуже скромним, залежно від того, як на нього дивитися. Порівнюючи його з ранішніми роками, а то й десятиріччям, це число є дуже замітне. Навіть порівнюючи його з минулорічним досягненням, тобто 5,462 членів, цьогорічний здобуток є корисним, бо тільки на 1,757 членів меншим від минулорічного, яке було нашим союзовим рекордом за останніх 19 років. Але якщо взяти до уваги бодай на тисячу членів підвищене число передбачених втрат, порівнюючи з роком минулим, то це число, яке ми досі придбали є замале й нам треба буде дуже завзято попрацювати, щоб здобути стільки членів, щоб виконати вповні нашу цьогорічну мету: 6,000 нових членів й досягнення нового рекорду 90,000 загалу членів.

Для ілюстрації сказаного вище подаємо число членів, придбане в цім році, за місяцями:

СІЧЕНЬ	380
ЛЮТИЙ	350
БЕРЕЗЕНЬ	446
КВІТЕНЬ	905
ТРАВЕНЬ	730
ЧЕРВЕНЬ	273
ЛИПЕНЬ	333
СЕРПЕНЬ	289
Разом	3,706

КАНАДА

До серпня 1970 року канадійські Відділи УНСоюзу придбали таку кількість членів:

1. Округа Торонта	248
2. Округа Вінніпеґу	111
3. Округа Ніяґари	94
4. Округа Монтреалю	39
5. Округа Дітройту	5
Разом	497

Сума 497 нових членів становить кругло 15.5 % усіх членів УНС. До цього числа доходить у загальному рахунку прибутку членів на терені Канади 272, які включилися в торонтонські Відділи після злуки місцевого братського забезпеченевого товариства Союз Українських Братств, що піднесло загальне число нових членів у Канаді до кінця серпня ц.р. до 769.

НАША ЦЬОГОРІЧНА МЕТА

Щоб досягти нашу намічену на цей конвенційний рік мету: 6,000 членів та заокруглення загального числа членів УНСоюзу до нового рекорду 90,000, нам треба придбати впродовж цих останніх чотирьох місяців кругло 2,300 нових членів. Це завдання є зовсім реальне й при нашій спільній наполегливій праці ми це завдання виконаємо. Якщо це станеться, зможемо, після закінчення року, ствердити з повною сатисфакцією, що ми перевели з повним успіхом два дуже важливі роки, а саме попередній ювілейний і цей конвенційний, що не так часто трапляється в історії УНСоюзу. До того, до нашого рекорду щодо загального числа членів, прийшов би другий: рекордовий успіх в після-конвенційнім році, що теж не часто траплялося, тож варто для неї присвятити всі наші сили й час.

Відкладаючи до річного звіту оцінку осягів поодиноких осіб і Відділів, думаємо, що слід тут подати найбільш заслужені Округи.

ОКРУГИ, ЯКІ ПРИДБАЛИ ДО КІНЦЯ СЕРПНЯ 1970 РОКУ 100 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

1. Чикаґо	415
2. Ню Йорк	355
3. Філядельфія	321
4. Торонто	248
5. Дітройт	240
6. Нюарк	198
7. Клівленд	188
8. Піттсбурґ	134
9. Ню Гейвен	115

УДІЛ В УСПІХУ ПОСТІЙНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ І ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ

У вищеподаному числі нових членів, придбаних у цім році видатну участь узяли наші обласні та постійні організатори, які придбали 576 членів, що у відношенні до загального числа придбаних членів 3,706 виносить к. 16%. Для інформації варто подати, що в минулім 1969 році на загальне число 5,462 членів постійні організатори, в цім і обласні, здобули були 1,111, отже рівно 22% членів.

Також значний вклад в ці здобутки вложили головні урядовці, які, як група (яка включає також постійних організаторів) за вісім місяців придбали 481 членів, отже 13% загального числа новонабутих членів. В минулому році головні урядовці придбали були 903 члени, що становила 16% всіх придбаних членів.

ЗАСОБИ УСПІХУ

Залишаючи до річного звіту точний перелік засобів, які дозволили здобути перші цьогорічні успіхи, тут підмічуємо коротко тільки компоненти нашої кампанії:

ПОЇЗДКИ. В цім році, вже після Конвенції, відбулися деякі поїздки репрезентаційного та організаційного характеру. Належить до них поїздка по Західній Канаді головного предсідника та його заступника на Канаду. В часі поїздки пп. Лисогір і сенатор Юзик відвідали біля двадцять українських поселень. В їх поїздці їм допомагали головний контролер мґр. Іван Геврик, головний радний та канадійський обласний організатор Василь Дідюк і Директор Канадійської канцелярії Богдан Зорич. У зв'язку з цією поїздкою відвідав деякі західно-канадійські українські громади кол. головний контролер Володимир Гірняк. Внаслідок цих поїздок утворено там же нові Відділи УНСоюзу, а саме у Летбридж заходами В. Дідюка, ч. 491, та ч. 493 в Норт Батлефорд, Саск., заходами п. Гірняка.

Окремо слід підмітити поїздку заступника головного предсідника проф. Івана Телюка по 13 віддалених Відділах Нової Англії, з якої він склав детальний звіт з суґестіями для оживлення праці тих Відділів.

На майбутнє плянуються дальші виїзди у віддалені сторони Канади і ЗСА.

НОВІ ВІДДІЛИ. Ми згадали вище про два Відділи, які засновано в часі цього літа в Канаді. До них треба ще дорахувати два інші, які постали вже після Конвенції, а саме в червні в Гамільтоні ч. 416, заснований заходами головного радного Василя Дідюка, та в серпні Відділ ч. 82 в Дітройті, заснований колишнім головним радним Володимиром Дідиком, який до часу заснування Відділу придбав 30 членів з 35 грамотами. Два Відділи получилися (398 влився в 21), а чотири дальші є в тракті об'єднання.

Слід підмітити з признанням, що наші обласні організатори пп. Гавриш і Репета підготовляють також нові Відділи, які можна сподіватися, будуть сформовані ще цього року. Беручи до уваги, що в минулім чотириріччю ми придбали 13 нових Відділів, (6 в Канаді і 7 в ЗСА), число придбаних і запляннованих Відділів у цім році є куди більшим, як у минулих роках. Це вказує на ще великі й невичерпані можливості заснування нових Відділів в обох наших краях й то неконечно в далеких їх сторонах. Слід згадати також, що новий Відділ підготовляє з обл. організатором Гавришем заст. гол. предсідника проф. Ів. Телюк у Колчестері та гол. радний інж. Дорошенко в Форт Вейн з Репетою.

ОБЛАСНІ ОРГАНІЗАТОРИ. Маємо їх тільки три, чи радше мали до останнього місяця. З 1-им вересня обняв свої функції обласного організатора п. Оріховський, секретар 353 Відділу УНСоюзу в Ню Бронсвику. Його областю є місто і стейт Ню Йорк. Покищо він працює на терені міста Ню Йорку і в сусідніх околицях Лонґ Айленду. Як дуже успішний відділовий організатор (в 1968 р. здобув 50, в 1969 р. — 32 членів), він дає надію на неменші, порівнюючи, успіхи в виконуванні нового уряду. Рахуємо також на постійну співпрацю п. Володимира Гірняка. До числа нових й надійних постійних організаторів прибув секретар 444 Відділу в Саскатуні п. Лев Вовк.

З відділовими урядовцями, делеґатами та з обласними і постійними організаторами вдержуємо постійний зв'язок, зокрема вдержуємо частий зв'язок, передусім телефонічний, з обласними організаторами. Їх співпраця для нас стає чимраз потрібнішою, бо відходять від нас досвідчені і працьовиті секретарі, яких заступити дуже важко. Слід із сумом і признанням згадати зокрема двох заслужених секретарів, які відійшли від нас внаслідок трагічної смерти, а саме сл. п. Павла Пироганича і сл. п. Василя Новака. Вічна Їм Пам'ять!

ЗЛУКА з Союзом Українських Братств в Торонті не тільки значно збільшила число наших членів, але й вказує нам дальший шлях наполегливих змагань за злуку з інщими українськими братськими установами, що є вимогою сучасного господарського стану та важкої конкуренції з чужими асекураційними компаніями. За злукою промовляє також українська рація, бо тільки у великій, організованій громаді наша сила і наша майбутність у вільному світі.

ВИШКІЛ. На жаль і в цьому році не було змоги улаштувати центральний вишкільний організаторський курс на Союзівці. Він відбудеться на другий рік в кінці травня або з початком червня.

В липні цього року відбувся тижневий, замітний курс для майбутніх організаторів в Чикаґо для студентів високих шкіл, який перевів обласний організатор Євген Репета, після вступного панелю, в якім узяв участь також звітодавець. Курс підготовив великим накладом праці голова Округи п. Микола Олек.

В межах осінньої кампанії підготовано окружні курси для Округ Чикаґа, Клівленду, Філядельфії, Янґставну, Дітройту і для Шамокинської Округи. Курси триватимуть один-два дні. Крім цих курсів самі обласні організатори постійно значну частину свого труду присвячують для вишколу і перевишколу секретарів і організаторів.

ЗВ'ЯЗОК З ВІДДІЛАМИ Й ДЕЛЕҐАТАМИ. Удержуємо постійний, щомісячний зв'язок з Відділами, а саме його предсідниками, секретарями і касирами, яких стенцлі вдержуємо й в потребі зміняємо й ними користуємося при постійнім листуванні. Всім їм посилаємо м. ін. повідомлення про окружні збори. Також тісний зв'язок держимо з делеґатами та заохочуємо їх до організаційної праці, а зокрема до придбання традиційної „делеґатської десятки" членів щороку. Зайво додавати Вам, що кожного місяця вдержуємо зв'язок з Вами, головними урядовцями, посилаючи Вам статистичні листки Ваших Округ.

ЗАГАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАВВАГИ. На закінчення цього, дуже загального, огляду організаційної праці в перших вісьмох місяцях цього року, та на початку наших нарад в справі плянування дальшої праці, варто ще підмітити, що крім труднощів у нашій праці в цю пору маємо тако ж деякі кращі умови, як мали раніше.

На гірші умови нашої організаційної праці, зокрема в організуванні нових членів, склалися такі причини; старіння українських патріотів, які піддержують свої установи та виконують у житті засвоєний в рідному краю клич „свій до свого". Багато з тих, яким закінчилося давне забезпечення, не можуть його поновити з приводу віку або злого стану здоров'я. Дальшим, ще болючішим причинком для наших труднощів є відчуження нашої молоді, проти чого може протидіяти тільки ціла громада збірним зусиллям. Це, що відноситься до членів, в більшій мірі стосується до секретарів й інших союзових діячів. Зменшується їх число, а на їх місце про заступників важко. До того нові наші громадяни не прибувають до наших країн, навіть з інших частин вільного світу, а ці, які тут живуть, чимраз більше розбиваються по хуторам, покидаючи більші українські центри в великих містах, де умови життя чимраз важчі для всіх, а зокрема для нашої, призвичаєної жити в громадськім, чеснім ладі, української суспільности. Це все чинники неґативні, які перешкаджають нам або дуже утруднюють дальшу розбудову УНСоюзу. Ці величезні труднощі ми поборюємо нашим більшим відданням українській справі, кращими методами праці, нашою фаховістю, зокрема користуванням професіоналістами, яких називаємо обласними організаторами і півпрофесіоналістами — постійними організаторами. Старaємося їм дати кращий вишкіл, зокрема придбавши для них самонавчальні курсові матеріяли та спонукуючи їх до професійних курсів, які підвищили б їх кваліфікації, як асекураторів. Краща інформаційна служба серед рідної громади й інші заходи рівноважать згадані труднощі й ми не сходимо зі шляху дальшого росту УНСоюзу.

З ІНШИХ ДІЛЯНОК ПРАЦІ

На закінчення слід згадати дещо з загальної праці звітодавця, яка не належить до його обов'язків, як керівника організаційного відділу, але радше торкається до його обов'язків як головного секретаря та члена Екзекутиви УНСоюзу. Після конвенції зареєстровано в асекураційних відділах стейтових урядів зміни статуту, схвалені на Конвенції в травні цього року; приготовано до друку нове видання статуту з усіми змінами; приготовляється новий, повний індекс до статуту і його мовну коректу; звітодавець наглядає над зладженням протоколу останньої Конвенції. Англійський протокол вже закінчено перед двома тижнями, а протокол в українській мові підготовляється. Написано і проголошено протоколи нарад Головного Уряду перед Конвенцією та протокол нарад Екзекутиви після Конвенції та виготовано їх англійський переклад. Друк нового статуту може приблизно розпочатися з початком листопаду й закінчитися до кінця цього року.

З інших праць слід згадати відбуття, після Конвенції, нарад Стипендійної комісії і признання стипендій на цей академічний рік, до чого матеріяли підготовив звітодавець і підготований ним фестиваль братських фільмів, який відбудеться при кінці цього місяця в Атлянті, стейт Джорджія, в межах річної Конвенції Крайового Братського Конгресу, в якому, на жаль, з уваги на кошти, не буде нашого фільму. На програмі того фестивалю є підмічений УНСоюз, як спонзор програмки та ім'я звітодавця, як організатора фестивалю і містоголови Братської Секції того Конгресу. Врешті слід згадати, що ряд різнонаціональних братських установ, між ними й УНСоюз, повели акцію за признання важности рішення одного федерального суду з Пенсильвенії, яким дозволяється давати державну допомогу також релігійним школам. На письмі до Найвищого Суду ЗСА, перед яким ця справа знайдеться вже в жовтні ц.р., є підпис звітодавця й ім'я Українського Народного Союзу.

(Продовження буде)

УНСОЮЗ ПЕРЕСТУПИВ 36 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

рента. Як секретарка Спортової Комісії УНС, співпрацює з головою цієї Комісії головним радним Андрієм Джулою для влаштування кругольного турніру. Вона очолює Жіночу Комісію УНС, яка приготовляє на осінь більшу імпрезу з нагоди 100-річчя Лесі Українки. Рядом рекомендацій для добра організації закінчила пані Душник свій звіт.

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Головний предсідник Йосип Лисогір, даючи загальну характеристику праці і розвитку УНСоюзу в усіх його департментах ствердив, що 1970-ий рік не належить до найбільш успішних ані в організаційному, ані фінансовому відношеннях. Коли мова про фінанси, поважну суму коштувала в тому році Конвенція, як також виплачено понад один з половиною мільйона долярів за дозрілі грамоти. Тим не менше резервові фонди УНСоюзу збільшилися на дальших 204,000 долярів та виносять тепер $ 9,211,000.00. Поважно збільшилися інвестиції у вартісних паперах та гіпотечних позичках, але збільшилися також адміністраційні видатки. Головні фонди УНСоюзу інвестовані давніше і приносять менші прибутки від тих, що їх інвестується тепер на високі відсотки. Завдяки цим новим інвестиціям, загальна відсоткова стопа прибутків УНСоюзу в 1970-му році збільшилася з 4.25 до 4.61%. За дуже відрадне явище треба вважати факт, що смертність між членством УНСоюзу в 1970-му році зменшилася на 3.3 відсотки, що має позитивні наслідки як на фінансовий, так і організаційний стан.

Коли загальний фінансовий розвиток можна вважати за добрий, то в організаційному відношенні розвиток повільніший, ніж його можна б сподіватися при збільшених видатках на організаційні цілі. В 1970-му році було тільки десять Відділів які придбали по 50 і більше членів, 146 Відділів здобули по 10 і більше членів, а інші по менше ніж десять. Не поступає згідно з пляном акція злуки неактивних та нежиттєздатних Відділів, як також не пощастило змінити неактивних секретарів Відділів.

У „Свободі" та видавничому відділі стан втримується приблизно на рівні попереднього 1969-го року із деякими відхиленнями. Були більші прибутки з продажу книжок та календаря, збільшилися передплати на „Веселку", але зменшилися прибутки з друкарських робіт. Загальні прибутки у видавничому відділі виносили в 1970-му році $399,724.79, а видатки $397,512.41. У „прибутки" включено й поважні дотації з каси УНСоюзу.

Приблизно на рівні попереднього року вдержуються і прибутки та видатки „Союзівки". Прибутки „Союзівки" в 1970-му році виносили $377,710.71, а видатків було на $372,206.67. Звітодавець з жалем ствердив, що один з довголітніх управителів „Союзівки" п. Данило Слободян з днем 1-го березня залишив працю на „Союзівці", придбавши собі власне підприємство в Елленвіллі. Головний предсідник висловив п. Данилові Слободянові вдячність за його віддану дотеперішню працю та побажав йому найкращих успіхів на „власному хлібі".

Будова 15-поверхового хмаросягу УНСоюзу над Гудсоном уже почалася та продовжується і з цією справою тепер немає жадних проблем. Згідно з будівельним пляном, до червня цього року будуть покладені фундаменти і в першому тижні червня вже почнеться будова стін, що потриває приблизно до листопада. Головний предсідник і головний касир в дальшому з'ясували техніку та рати платностей за нову будову. Титулярним власником хмаросягу є окрема Українська Національна Корпорація віднови міста, а власником цієї корпорації є УНСоюз. Тепер ця Корпорація позичає від УНСоюзу гроші на будову і за позичку платить УНСоюзові високі відсотки, які, як і сама інвестиція фондів, будуть покриті із майбутніх прибутків від винайму приміщень в новому домі.

Звіт ред. А. Драґана

Звітуючи за „Свободу" і видавничий відділ УНСоюзу, ред. А. Драґан коротко поінформував, що другий том Англомовної Енциклопедії Українознавства, згідно з одержаним з видавництва університету в Торонті вже надрукований та є в оправі. Книжка буде готова 26-го березня і вже в квітні почнеться її висилка для передплатників та поступить у продаж. Окремою відбиткою надрукованє останній розділ Енциклопедії з інформаціями про українців у діяспорі. До видавництва наспіли пропозиції на видання брошури д-ра Михайла Данилюка про алькоголізм та д-ра Богдана Цимбалістого про проблеми ідентичности. Екзекутивний Комітет схвалив видати ці брошурки в українській та англійській мовах порядком своєї служби членам і громаді. Екзекутивний Комітет також уповноважив свій видавничий відділ продовжувати розмови з Управою Товариства Українських Бібліотекарів у справі приготування повного індексу всіх річників „Свободи". Загальною характеристикою видавничого відділу та його редакційних проблем ред. А. Драґан закінчив свій звіт.

Закінчення нарад

Згідно з прийнятим звичаєм, під час нарад Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, дебати відбуваються після кожного звіту і після кожного звіту схвалюється, чи відкидається, внески і пропозиції. На закінчення п'ятницевих нарад обмірковано ще ряд технічних справ і наради закінчено біля години 7-ої вечером.

Лесю Українку „вшанували" у Москві

Київ. — Відзначування ювілею великої поетки Лесі Українки відбувається в Україні, від шкіл до інститутів і від клюбових аматорських до мистецьких вистав та вечорів у театрах. Тільки у Луцьку підготовляли оперу „Лісова Пісня" В. Кирейка за п'єсою Л. Українки. Тому, що існують 2 „державні комітети" для вшанування її пам'яти: один „всесоюзний" у Москві, на чолі з російським комуністом і наглядачем від літератури Ніколаєм Тіхоновим, а другий в Києві, під керівництвом секретаря Спілки Письменників УССР Олеся Гончара, то відбулись у тих двох містах і два відзначування пам'яті Лесі Українки. В Києві були представники з Російської СФСР та ін. „республік", декілька письменників і перекладачів із Болгарії, Польщі, Чехо-Словаччини та чотири „проґресисти" з-за океану. У Москві „урочисте засідання, присвячене Лесі Українці" відбулося, як писала „Комсомольская Правда" з 2 березня, у понеділок 1-го березня увечорі. Виступав Н. Тіхонов, який сказав, що „голос великої поетки і сьогодні звучить як заклик до боротьби за щастя, дружбу й братання всіх народів світу". Українську делеґацію в Москву очолював секретар ЦК комуністичної партії УССР Ф. Овчаренко, а не голова „Республіканського Комітету для вшанування пам'яті Лесі Українки" Олесь Гончар. Виступали: Ф. Овчаренко, М. Бажан, грузинська поетка Маріка Бараташвілі, студентка з Луцька Леся Гудим, від московських письменників — Наровчатов. Промовці вважали, що „мрії великої дочки України вже здійснились на її рідній землі". Делеґація з України „передала москвичам мармуровий скульптурний портрет Лесі Українки, роботи Г. Кальченко, пам'яткові медалі та два томи тепер випущених її вибраних творів". Засідання у Великому Театрі СССР в Москві закінчилось концертом.

КНИЖКИ Л. УКРАЇНКИ В УКРАЇНІ

Київська „Культура і Життя" з 25 лютого 1971 р. подала, що за совєтський період „книги Лесі Українки випущено в світ загальним тиражем близько 7 мільйонів примірників. На Україні твори поетеси видавались 149 разів загальним тиражем 5 мільйонів 726 тисяч примірників". Понад 40 назв книжок Л. Українки вийшли в перекладах у різних частинах СССР, з того найбільше в Грузії, де довший час перебувала українська поетка - патріотка на лікуванні і де в м. Сурамі був встановлений їй перший пам'ятник.

УКРАЇНЕЦЬ В ГРУПОВІЙ ВИСТАВЦІ

Ню Йорк. — У груповій виставці картин в галерії „Пацем ін Терріс" („Мир на землі") виставляється, між іншими, українець, п. Тарас Шумилович. На виставці показано „малі картини й скульптуру", що зазначено в програмці. Ґалерія міститься при 47 вул. в Ню Йорку, відкрита виставка від 15 березня до 3 квітня, години: 1-6.

КОСТЮМІВКА ДЛЯ ДІТЕЙ НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон (Ю. Г.) — Пластприят у Кергонксоні уладив для дітей костюмові вечерниці. Програма костюмівки була дуже різнородна. Приготовано було для дітей не тільки перекуску, але й ряд різних розваг, як лотерію, вудки і т. п. Пп. Старухи перевели гри і забави, а на закінчення висвітлено фільм, під час якого п. Старух розказував пов'язані із фільмами казки. Діти довго будуть згадувати про цю вдалу імпрезу.

УКРАЇНЦІ НА ЛИТОВСЬКОМУ СВЯТІ

Ню Гейвен (М. Я.) — У неділю 21 лютого Литовська Громада великого Ню Гейвену святкувала 53-ліття проголошення незалежности Литви. На концерті з цієї нагоди були присутні від УККА Відділ Ню Гейвен, голова д-р Михайло Снігурович з дружиною і секретар Василь Добчанський. Голова передав привіт від української нюгейвенської спільноти та в короткій промові вказав на подібну долю обох народів та на спільного жорстокого ворога імперіялістично наставлених москалів, і закликав до тіснішої співпраці обох спільнот на користь своїх батьківщин. Промовець згадав про трагічний випадок видачі американськими властями Сімаса Кудірки та про протест УККА в тій справі. По концерті відбулася гостина, під час якої в товариській атмосфері передискутовано низку проблем, важливих для української і литовської спільнот.

ЗАПРОСИЛИ ДО РАДИ МЕХІКАНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Білойт, Виск. — Професора в департаменті модерних мов і літератур в Білойтському коледжі д-ра Миколу Палія запросив Монтерейський Інтер-Американський Університет у Мехіко стати членом Консультативної Ради університету. Той університет — це приватна установа для студентів Західньої півкулі, з головною спеціялізацією в еспанській філософії та літературі. Д-р М. Палій, який з подякою прийняв запрошення, є чи не першим українцем, запрошеним тим університетом до Консультативної Ради. Ректором Монтерейського університету є проф. д-р Родріґес Манча.

Список Жертводавців

на побудову Української Православної Церкви

св. ап. Петра і Павла на „Верховині"

оселі УРСоюзу в Ґлен Спей, Н. Й.

В. і Л. Саленко	$400.00	Д-р М. Кушніренко	10.00
А. і Ф. Манойло	200.00	М. і К. Славичі	10.00
Д-р М. Данилюк	100.00	І. Луцький	10.00
Фірма Е. Куровицький і Син	100.00	А. Костецький	10.00
В. Барка	100.00	О. Миколайська	10.00
М. Ярославська	100.00	М. Заплітний	10.00
О. Галилюк	100.00	Л. Дейнека	10.00
І. та П. Праско	100.00	В. Перегівський	10.00
А. Батюк	50.00	Д. і В. Ткачуки	10.00
Т. Миник	50.00	Л. Івашина	10.00
Братство Ветеранів І УД УНА	50.00	М. і В. Граб	10.00
О. і В. Гнатюки	50.00	Р. Дзядів	10.00
Є. Єрмоленко	50.00	о. І. Ткачук	10.00
СУА, Філядельфія	50.00	В. Прус	10.00
Я. і М. Гунчак	50.00	Ф. Бульбенко	10.00
Парафія Вунсакет	35.00	М. Радоліцький	10.00
А. і В. Суходолов	30.00	З. Плітас	10.00
Прот. о. В. Коваленко	25.00	М. Хиляк	10.00
І. Олексин	25.00	О. Слюсаренко	5.00
Р. Ричок	25.00	Ф. Вовк	5.00
Н. Карпинич	25.00	Род. Смців	5.00
Ф. Лучко	25.00	Г. Лападчак	5.00
Прот. о. Ф. Кульчинський	25.00	П. Твердохліб	5.00
Г. Карась	25.00	Д. і Н. Галушки	5.00
І. Харчук	25.00	Ф. Поповиченко	5.00
С. Вербицький	25.00	А. Орел	5.00
Л. Луценко	25.00	С. і В. Денисенко	5.00
П. Крамаренко	25.00	Б. Василів	5.00
А. Вілоцерківський	24.00	І. Мазурчак	5.00
В. Верган	20.00	Ф. Воробець	5.00
Подружжя Антипенки	20.00	І. Кефор	5.00
Д-р Д. Лепкий	20.00	І. Керницький	5.00
С. і Л. Ковальчук	20.00	Невідомий (ініціял) У. Х.	5.00
Г. Гунчак	20.00	В. Загайкевич	5.00
СУА Філядельфія — 44 Відділ	20.00	А. Ровдич	5.00
В. Онуферко	20.00	В. Забіяка	5.00
Парафія Провіденс	15.00	Л. Лебедь	5.00
Родина Петряників	15.00	І. Гелета	5.00
В. Качуровський	10.00	А. Федениишин	5.00
М. Єваночко	10.00	Будівельна Фірма Кузик	5.00
О. Бриндзовська	10.00	С. Громів	5.00
Л. Заїка	10.00	Л. Кондрачук	5.00
І. Черни	10.00	О. Проскурна	5.00
С. Шеметило	10.00	Ф. Корсунь	3.00
Ф. Герґе	10.00	М. Ковалисько	3.00
М. і Н. Пасічники	10.00	З. Шеремета	2.00
О. Моціоцька	10.00	О. Н. Левицький	2.00
Г. Котелевець	10.00	Г. Ганас	2.00
Г. Ничка	10.00	Невідомий (ініціял) О. Р.	2.00
		Грицков'ян	2.00
		Гузецький	1.00

Всім жертводавцям сердечна подяка.

БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ

В глибокім смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що з волі Всевишнього, відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

НІНА МАТВІЇВ

урод. ЯРМАК

на 68-му році життя, у Філядельфії, Па., 7-го березня 1971 року.

ПАНАХИДА відправиться в похоронному заведенні М. Ф. Насевичів у вівторок, 9-го березня 1971 р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН о год. 9-ій рано в середу, 10-го березня 1971 р. з похоронного заведення на Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ:

МИКОЛА МАТВІЇВ — муж
ЮРІЙ і МАРІЯ ЯРМАК — брат і братова
НІНА ІЛЬНИЦЬКА — сестрінка з мужем РОМАНОМ та дітьми: ОЛЕГОМ і УЛЯНОЮ
ЛЕОНІД і ВАЛЕНТИНА ПАХОЛЮК
ВОЛОДИМИР і НАТАЛІЯ ШУСТ з доньками

Інавгураційні наради Головної Управи ОУА „Самопоміч" в 1971 р.

Ню Йорк, Н. Й. (І. П.) — Перше засідання Головної Управи Обєднання Українців в Америці „Самопоміч", яким започатковано діяльність в ц. р., відбулося в суботу 23 - го січня ц. р., у власному домі в Ню Йорку: Пороблено підсумки успішної праці за минулий рік по поодиноких реферетурах. Обговорено й затверджено плян праці на майбутнє, в культурно освітній і видавничій ділянці, суспільно - допомоговій в різних країнах нашого поселення, активізації молоді на форумі ОУА „Самопоміч", організаційні справи, зокрема основування нових Відділів, як рівнож полагоджено ряд важливих біжучих справ.

В нарадах взяли участь члени Головної Управи, Голов. Контрольної Комісії і Голов. Товариського Суду: П. Степан Спринський, мґр Евген Лозинський, мґр Богдан Ластовецький, проф. Богдан Стефанович. д - р Василь Палідвор, інж. Іван Гурик, інж. Роман Раковський, п. Михайло Ковальчин, п-і Емілія Козіцька, п-і Ольга Заячківська, п. Франк Колодій, п. Евстахій Манацький проф. Михайло Цяпка, інж. Мирон Пінковський, мґр Роман Гуглевич, п. Ярослав Петрик.

Наради відкрив і ними проводив голова Степан Спринський в годині 4:15 пополудні, який привітав всіх присутніх на першому засіданні в новому році, яким Головна Управа повинна започаткувати широку й многогранну працю, до якої зобов'язують не лише статутові завдання, але також вимоги часу й невідрадні обставини великої частини наших братів розкинених по різних країнах поселення. Підкреслив можливості й потребу розбудови ОУА „Самопоміч", та ще більше поширення її впливів в нашому суспільному житті. До цього повинні причинитися всі референтури, тому завізвав усіх до плянування і активізації вже від початку року та до співпраці. З черги подав порядок нарад, який прийнято до відома.

Протокол з попереднього засідання відчитав головний секретар д-р Василь Палідвор, який затверджено без змін.

Звіти з праці Головної Управи зложили: Голова п. Степан Спринський, заступник голови мґр Евген Лозинський, як голова Видавничої Комісії, заступник голови і культурно освітн. референт мґр Богдан Ластовецький, заступ. голови і організаційний референт проф. Богдан Стефанович, секретар д-р Василь Палідвор, касир інж. Іван Гурик, референт суспільної опіки п-і Емілія Козіцька, господар. референт інж. Роман Раковський.

Над звітами вив'язалася жива та ділова дискусія, в якій забирали слово, крім звітодавців, Франк Колодій, Ольга Заячківська, Михайло Ковальчин, Ярослав Петрик, проф. Михайло Цяпка, Евстахій Манацький. Як звіти так і дискусія виказали, що в м. р. пророблено поважну роботу: Зібрано більшу суму як попереднього року на допомогу; тому що ще напливають листи з готівкою, то остаточне замкнення подасться на найближчому засіданні. Зібрано й вислано 60 % одягу, який пішов з Америки до Юґославії і Бразилії, та Польщі. Стан каси й рахунок дому та КОДУСУ виказав позитивні замкнення. Основано новий Відділ у Вилимантик, Конн. і є підготова до створення інших в других місцевостях. Орган „Наш Світ" значно поширено і поліпшено й в цьому напрямі йдуть дальші заходи. В культурно - освітній ділянці, кромі успішної праці на тому терені, проведено допомогову акцію здібним учням в Юґославії, Римі і в Бразилії.

Обширний плян праці на цей рік предложив і зреферував голова Степан Спринський, який охоплює справи: Нараду Представників Відділів, організаційну ділянку, суспільної опіки, видавничу ділянку, культурно-освітню, включення до співпраці молоді, заходи в справі дотацій з федеральних допомогових установ, та канцелярійні справи.

Цей плян обговорено, та устійнено заходи й напрямні його реалізувати, з тим, що додано справу придбання дому для старших віком і вибрано до цього комісію: мґр Евген Лозинський, п-і Ольга Заячківська і п. Франко Колодій.

Розглянено й винесено відповідні постанови у біжучих справах, як. Письмо трьох членів з Філядельфії, Па.: співдія Т - ва ТУК у видавничих справах; справа мортґеджу на дім: справа допомоги Бразилії і Польщі: бенкет АБН.: справа Координаційної Ради Суспільної Опіки; загальні збори Відділів у Ню Гейвен і Чикаґо, та інші.

В годині 7,45 вечером, голова закрив успішні наради подякою всім присутнім за участь і за діловий підхід до всіх проблем, та завізвав до ще більшої активної співпраці, щоб вив'язатися ще краще зі своїх завдань для загального добра.

Подяка працівникам Літератури для Дітей і Молоді

В українській пресі був заклик працівників літератури для дітей і молоді про організацію 50-тисячного Видавничого Фонду нашим дітям і молоді, щоб видати вже готові твори для збереження української молоді.

При цій нагоді я пригадав, яку велику позитивну ролю відіграли дитячий журнал „Веселка" та інші твори працівників літератури для дітей і молоді при вихованні моїх внуків та навчанні дітей в школі українознавства.

Тому, висловлюю подяку працівникам літератури для дітей і молоді за їхню корисну працю і складаю свою скромну пожертву на 50-тисячний Видавничий Фонд нашим Дітям і Молоді — 100 долярів і на фонд журналу „Веселка" — 5 дол.

Думаю, що все свідоме українське громадянство, відгукнеться на заклик працівників літератури для дітей і молоді і своїми пожертвами причиниться до організації названого 50-тисячного видавничого фонду, на протязі 1971-го року.

Тихон Тещук

Філядельфія

У Москві найняті каґебістами хуліґани нападають на американців

Після того, як поблизу Вашинґтону, Д. К., невідомі особи спалили одно авто, що належало совєтській амбасаді, а два інші трохи пошкодили, у Москві відновились напади хуліґанів на американських громадян. Невеликі групи таких хуліґанів без сумніву мають дозвіл від КҐБ, або ним же й найняті для таких антиамериканських виступів. Представник посольства ЗСА в Москві повідомив, що за трьома працівниками посольства всюди прямувала група хуліґанів, викрикуючи антиамериканські й антижидівські „гесла" та образливі слова. Двоє з тих працівників американського посольства були жиди. В інших районах Москви також мали місце словесні виступи проти американців. Представник американського посольства сповістив, що московські хуліґани щось вигукували і проти Жидівської Оборонної Ліґи, яка виступає в ЗСА за людські права для жидів у Совєтському Союзі.

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ В НЮАРКУ

Нюарк (Л. К.) — В суботу 20-го лютого у Випані, Н. Дж., в залі Бирчвуд Манор, відбувся баль дебютанток пластового гуртка „Калини", з рамени Пласт Прияту, Пластової Станиці в Нюарку. На фото — дебютантки та їхні ескорти. Стоять (зліва): Оленка Цаславська і Володимир Зарицький, Касандра Ільницька і Юрій Чировський, Бетті Джейн Цап і Андрій Пінковський, Квітка Кузів і Ігор Савчук, Тетяна Басняк і Богдан Степан Футала, Христина Марія Коленська і Ігор Раковський, Марта Анна Возняк і Богдан Томків, Христина Софія Возняк і Юрій Мак, Зірка Стебельська і Андрій Стефанівський, Адріяна Хома і Олександер Орест Яворський, Марта Богданна Ґуралечко і Андрій Ярош, Маруся Богацька і Нестор Ґолинський, Христина Анна Миндюк і микола Андреадіс, Юліянна Марія Тиховська і Петро Гавришенко.

Резолюції СКВУ в справі кооперації

15 - го листопада 1967 р. з ініціятиви Товариства Української Кооперації (ТУК) в приявності 25-ти делеґатів Кооперативної Громади в Вінніпеґу, Координаційного Комітету Кооператив Торонта, делеґатів кооператив Арґентини, Англії, в часі Світового Конґресу Вільних Українців, відбулася Світова Конференція українських кооператив у Вільному Світі.

Світовий Конґрес прийняв резолюції схвалені Кооперативною Конференцією, які завершилися створенням Крайових Кооперативних Рад з їх надбудовою у формі Світової Української Кооперативної Ради при Секретаріяті СКВУ.

30 - го і 31 січня ц. р. Кооперативна Комісія яка діє, як Кооперативна Рада при Секретаріяті на пленарній сесії цього Секретаріяту. в приявності делеґатів ТУК-у, Кооперативної Ради Вінніпеґу і Координаційного Комітету Торонта схвалила слідуючі суґестії і резолюції:

1) Кооперативна Комісія закликає українські кооперативи, які ще не включилися в свої кооперативні надбудови, щоб це зробили, а більші українські громади заохочує до творення кредитових кооператив.

В країнах де існують кооперативи, а не має їхніх надбудов проситься їх зорганізувати і про це повідомити Кооперативну Комісію при СКВУ.

2) Кооперативна Комісія є за створенням Господарсько - Кооперативної Ради при СКВУ, з окремими самостійними секціями: Кооперації, Братських Союзів і Купецтва. Проситься Секретаріят СКВУ заараанжувати спільні організаційні сходини цих організацій.

3) Кооперативна Комісія при Секретаріяті СКВУ звертається до ТУК -у в ЗСА і до Координаційного Комітету в Торонті і Кооперативної Ради в Вінніпеґу з пропозицією прийняти „Наш Світ" дотеперішній орган ОУА. „Самопоміч" за господарсько - кооперативний журнал, з деякими змінами дотеперішнього змісту і форми, відповідно до умов свого призначення та доповнити редакційну колеґію представниками вище наведених кооперативних надбудов.

4) Кооперативна Комісія просить Секретаріят СКВУ піддержати співпрацю нашої кооперації з церквами, установами, організаціями і товариствами передусім з молодечими і студентськими.

Зокрема проситься про співпрацю з нашою пресою і журналами для публікування статей з кооперативною тематикою.

5) Просимо Проводи ідеологічних угрупувань і партій про спільну і дружню співпрацю з українською кооперацією для розбудови фінансової бази нашого господарського і культурного життя.

6) Кооперативна Комісія просить оба канадійські кооперативні осередки, а це Кооперативну Раду в Вінніпеґу і Координаційний Комітет в Торонті, створити спільний один Центр - Кооперативну Раду, згідно з постановами першої Кооперативної Конференції на СКВУ - 15 - го листопада 1967.

Омелян Плешкевич-голова

Василь Ситник - м. голова

Богдан Стефанович - секр.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

ІНСТИТУТ ҐЕЛЛУПА ВИЯВИВ, що популярність президента Ніксона впала найнижче за увесь час його перебування в Білому Домі, відколи армія Південного В'єтнаму почала наступати в Ляосі. Все таки закордонну політику Президента й тепер підтримує 51% всіх опитуваних, 36% — ні, а 13 відсотків заявили, що вони не мають виробленого погляду.

ІЗ СТОЛИЦІ УРУҐВАЮ, МОНТЕВІДЕО, ПОВІДОМИЛИ, що внаслідок терористичних дій лівої організації „Тупамарос", до тієї країни почали приїздити значно менше туристів і населення відчуває велику нестачу грошей. Для Уруґваю, що нараховує 2.8 мільйона душ населення, відсутність туристів завдає великих втрат, але цього й бажають „тупамароси", які виступають проти леґального уряду країни. Найбільше туристів прибували із сусідньої Арґентини.

ВНАСЛІДКУ ПРОТЕСТУ МОСКВИ ЗАЧИНЕНО одну залю на виставці російського мистецтва у Лондоні. Москва наполягла, щоб виключити з виставки „декадентські" твори мистців, які відхилюються від „соцреалізму". Ишлося про образи і скульптури Лазара Лісіцкого, Владиміра Татліна, Любови Попови і Казиміра Малевіча Той спротив Совєтів спровокував протести збоку британських та інших мистецьких організацій в Західній Европі.

ПРЕЗИДЕНТ ПАКІСТАНУ МОХАММЕД ЯХІЯ ХАН ВІДКЛИКАВ відкриття нового парляменту за два дні перед визначеною на те відкриття датою, подавши за причину таку розбіжність становища між більшістю парляменту, яку становлять 167 послів із Східнього Пакістану, та меншістю, яку становлять 81 посол з Західнього Пакістану, що ті розбіжності погрожують спаралізуванням парляменту та крайовими заворушеннями. Новообраний парлямент має 313 місць і він мав розпочати наради на складенням нової конституції.

КОРПОРАЦІЯ КАРНЕҐІ В НЮ ЙОРКУ оприлюднила звідомлення із своїх спостережень над 51 000 культурних, медичних, освітніх та ін. приватних, неприбуткових організацій і товариств. В повідомленні сказано, що такі організації й товариства вже опинились на першому щаблі свого упадку і занепадатимуть далі, якщо населення не подаватиме їм більшої допомоги.

У ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ кількатисячна демонстрація жінок, які вимагали зрівняння з мужчинами щодо праці й винагороди, як також безплатних ясел для працюючих жінок, матерей малих дітей, а демонструючі студентки вимагали опіки для жінок, що хочуть перевести аборт. В Оксфорді відбулася 3-денна конференція жінок, які заснували організацію „визволення жінок" — на зразок американської.

У МІСТІ АКВІЛЯ В ІТАЛІЇ ВІДБУЛИСЯ заворушення, в ході яких юрба 2.000 демонстрантів насправді заволоділа всіма місцевими громадськими й партійними будинками. Мешканці того міста обурені, що на столицю її провінції, Абруцці, обрано місто Пескара, а не Аквілю. Ті заворушення були наслідуванням демонстрацій в провінції Калябрії, за 320 миль на південь, де ривалізація між містами Калябрія і Кантазаро довела була до затяжних авантур із багатьма людськими жертвами.

ОДИН ІЗ ТИХ, ЩО „ДІЖДАЛИСЬ ВАШИНҐТОНА"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

подорож мала загальне, всесвітнє значення, тим більше, що її по її закінченні оприлюднено все в формі книжок. Тут треба відміти, що „Путешествие Вокруг света" Ю. Лисянського вийшло двома мовами — по-„російсько - українському" в 1812 р. і по-англійському в 1814 р. Перше видання Лисянський надрукував своїм коштом, тому, що Адміралтійство двічі відкинуло рукопис: на думку вченого секретаря Нікольського, він не був писаний чистою російською мовою. „По множеству погрешностей против российского языка и слога, — зазначає Нікольський — никак не может быть издан в том виде в честь Морского департамента". Лисянський рішив видати цю працю тогочасним російсько - українським ідіолектом (воляпюком), і щойно в 1947 р. переклали її на російську літературну мову й видали в Москві. Сучасного українського перекладу цього твору й досі немає...

Подорож Лисянського вела з Кронштадту, через Ляманш на Азори, опісля до Південної Америки, а далі через острів Пасхи на Гавайські острови, на Аляску і назад на Гавайські острови, до Макао - Кантону, звідтам через Китайське море попри Яву й Суматру до Південної Африки, Европи й назад до Кронштадту. Разом подорож тривала три роки й була великим успіхом „українського Колюмба" так з уваги на щасливий поворот його самого й усієї залоги, як і на привезені записки та матеріяли. Вона увінчалася також ономастичним успіхом: невідомий передше острів на Гавайській території, відкритий сином українського священика з Ніжена — одержав назву „острова Лисянського". І так прославлена Шевченком у „Гайдамаках" Лисянка знайшла свій далекий, посередній відгук серед хвиль Тихого океану...

Власне Лисянському завдячує наука перший опис Гавайських (тоді „Сандвічевих") островів. В той час Гаваї були королівством. Причаливши 10-го червня 1812 р. до „Овиги" для поповнення припасів поживи, Лисянський приймав на своєму кораблі одного з королів Тамурі з острова Отувай (Кауай).

„Вступивши на корабель, — пише Лисянський, — він зразу ж таки заговорив по-англійському й показав посвідку від морських капітанів, що їх він забезпечував поживою. Прочитавши ці папери, я старався йому втовкмачити, що европейці, боячися за свою безпеку в його волості, нерадо сюди заїжджають, і радив йому чесною поведінкою заслужити собі на їхнє довір'я, хоч би таке, яким втішається тепер овигський володар Гаммамея, приймаючи річно від 10 до 18 кораблів. Він мене запевняв про всі свої щирі зусилля в цьому напрямі, на жаль безуспішні, бо ніхто до нього не заїжджає...

Разом із королем на корабель прийшов чоловік із невеликою дерев'яною чашкою, пір'яним віялом і полотенцем. Бачачи багато людських зубів, врізаних у чашку, я спитав, що це означає, і одержав відповідь, що король плює в цю чашку, а зуби належать померлим його приятелям. Мені здавалося, що цю посудину він держав для ока, бо плював увесь час на палубу. Я подарував йому одне байкове одіяло й ще деякі дрібниці, але він настирливо почав просити про полосове залізо й фарби, показуючи, що він будує великий човен. Все ж я мусів йому відмовити; наш гість, випивши два стакани ґроґу, повернувся на берег. Краскою свого тіла він не відрізнявся від інших остров'ян, але був гарніший. В часі перебування на кораблі перекинулася одна лодка, але два гребці, що її сторожили, виявили велику зручність, негайно її обернули і переловили всі речі, що були в ній..." (переклад — Я. Р.).

Лисянський дуже докладно описав населення Гаваїв на початку XIX ст., їхнє примітивне життя, звичаї, мову і склав перший гавайський словник. Його заслуги оцінено щойно пізніше у науці.

ЛЮБА РОМАНІВНА ДУДУК
з Брюхович, Львів, Львівська 34
дуже бажає довідатись, де живе її вірна товаришка
ДОЗОРСЬКА ІРИНА МИХАЙЛІВНА
(Нар. 3 березня 1930 р.)
Батько — д-р Дозорський Михайло, б. адвокат в Олеську, Золочівського р-ну, Львівської обл. Мати — Дозорська Антонівна, учителька в Олеську.

ТАРЗАН, Ч. 6521. Тарзан виступає перед „радою старих" бонґів

Вождь бонґів Вамбі дозволяє Тарзанові виступити на „раді старших" племени бонґів.

Це правда, як ви сказали, що бонґи можуть вдертися до країни батузів і можуть вбити батузів! Вони можуть забрати край батузів і проголосити його краєм бонґів. Але одна важлива думка приходить мені...

Багато інших племен, побачивши, що бонґи дістали край, вбивши батузів, захочуть дістати частину того краю — вбиваючи бонґів! Бачу, що бонґи будуть примушені звести багато боїв! Ваші багаті плянтації загинуть! Бонґи швидко опиняться знову бідним народом!

Ото ж, мої друзі, я знову запитую: чи не варто випробувати мого пляну? Поки мудрий вождь Вамбі і його колишній приятель вождь Вава не зустрінуться віч-на-віч, — як можемо знати, чи турбот бонґів і батузів не можна закінчити... мирно?